

PROTIV MRŽNJE / AGAINST HATE

ANALIZA MREŽNIH STRANICA U KONTEKSTU GOVORA MRŽNJE

Istraživački izvještaj

SRPANJ 2019.

Istraživački izvještaj napravljen je u sklopu projekta "Protiv mržnje" kojega u partnerstvu provode Ministarstvo pravosuđa Republike Finske, Centar za mirovne studije, Kuća ljudskih prava Zagreb, Gong i Udruga za podršku žrtvama iz Finske.

Ova publikacija financirana je iz Programa Jednakost, prava i građanstvo Europske unije (2014.-2020). Sadržaj ove publikacije odražava stajališta autora i isključiva je odgovornost autora. Europska komisija nije odgovorna za eventualnu upotrebu informacija koje ova publikacija sadržava.

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske i Grad Zagreb. Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost autora te nužno ne odražavaju stajališta Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske, a niti Grada Zagreba.

The Project Against Hate is supported by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union

KUĆA Ljudskih Prava Zagreb
Domestic Human Rights Monitor Network

Projekt sufinanciraju Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske i Grad Zagreb.

I. Medijsko okruženje u Hrvatskoj - pregled

Hrvatsko medijsko okruženje obilježeno je postojanjem „snažnih komercijalnih televizija, tiskanim medijima koji se nastoje prilagoditi digitalnom okruženju i živahnom mješavinom tradicionalnih i alternativnih internetskih stranica“.¹ Postoje tri medijska sektora – javni (koji uključuje agenciju HINA i javni servis HRT), komercijalni (radio-postaje, televizije, tiskani mediji, portali) i „treći sektor“ (neprofitni mediji, ili tzv. mediji zajednice).²

U Hrvatskoj je televizija tradicionalno onaj medij koji uživa najveće povjerenje. No, proteklih godina jačaju internetski mediji i društvene mreže – „Prodor Interneta u Hrvatskoj je sada iznad 90%, a ova rastuća povezanost se odražava u uporabi pametnih telefona – 76% koriste pametne uređaje za čitanje vijesti na tjednoj osnovi“.³ Internetskim *news* portalima najčešće se pristupa preko tražilica (52.9%), izravnim pristupom (45%) i putem društvene mreže Facebook (41.9%).⁴

Najčitaniji internetski portal je Index.hr koji je dostupan isključivo kao digitalno izdanje, neovisno o tisku. Taj je portal i jedna od pet najposjećenijih stranica u Hrvatskoj uopće, kao i najčitaniji internetski portal.⁵ Ostali najčitaniji portali su oni povezani s tiskanim izdanjima – portali koji su ekstenzije dnevnih novina 24sata.hr (u vlasništvu Styria Digital), Jutarnji list (Hanza Media) i Večernji list (Styria Digital), a nakon njih, drugi isključivo digitalno objavljeni portali, kao što su Net.hr (Telegram Media Group) i T-portal (T-HT).⁶ Iako ovi mainstream internetski mediji u Hrvatskoj godinu za godinom drže najviše čitatelja i najveću popularnost, popularnima se pokazuju i eksplicitno desno orijentirani portali.⁷

Novija istraživanja pokazuju da najveću čitanost na portalima bilježe lokalne vijesti⁸, dok sve veću čitanost imaju specijalizirani portali, sadržajno prilagođeni konkretnom profilu čitatelja. Podaci pokazuju i trendove porasta korištenja društvenih mreža kao kanala pristupanja

¹ Digital News Report 2019, Hrvatska, dostupno na:

<http://www.digitalnewsreport.org/survey/2019/croatia-2019/>

² Radni materijali za raspravu o medijskoj politici Republike Hrvatske 2015–2020, Prvi dio, Nacionalni izvještaj o medijima, available at: <https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/NAJNOVIJE%20NOVOSTI/Radni%20materijali%20-%20Izvjestaj%20-%20Uvod%20i%20mapa%20dokumenta.pdf>

³ v. fusnotu 1

⁴ Analiza tržišta elektroničkih publikacija, Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb 2017, available at: <https://www.e-mediji.hr/hr/pruzatelji-medijskih-usluga/istrazivanja-i-analize/objavljena-analiza-trzista-elektronickih-publikacija/>

⁵ Alexa top sites Croatia, dostupno na: <https://www.alexa.com/topsites/countries/HR>

⁶ v. fusnotu 4

⁷ Digital News Report 2018, dostupno na: <http://www.digitalnewsreport.org/survey/2018/croatia-2018/>

⁸ v. fusnotu 4

raznolikom sadržaju, uključujući internetske portale, ali i fenomen širenja dezinformacija i govora mržnje.

Preporuka Zajedničke međunarodne misije za slobodu tiska u Hrvatskoj 2018. (*Joint International Mission*, JIM) ističe da Vijeće za elektroničke medije treba biti aktivnije u onim slučajevima u kojima elektronički mediji ne poštuju profesionalne standarde, a osobito u slučajevima korištenja govora mržnje u lokalnim medijima, kao i izradu medijske strategije u Hrvatskoj uz suradnju svih medijskih aktera.⁹ Spomenuto izvješće navodi i kako je jedna od glavnih tema u posjetu Hrvatskoj bio „percipirani porast nacionalističkih, pa i revizionističkih stavova u javnom diskursu, kojem je pogodovao uzlet ultra-nacionalističkih političara. Posljedično, govor mržnje je u porastu, osobito upućen pripadnicima manjina i pojedinih društvenih skupina.¹⁰

Prema Svjetskom indeksu slobode medija za 2019., Hrvatska je zauzela 64. Mjesto, zbog porasta uplitanja javnih vlasti u rad medija, napadanja i zastrašivanja novinara, a osobito onih koji istražuju kontroverzne teme, poput ratnih zločina, organiziranog kriminala ili korupcije.

Nakon službenog posjeta Povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava Hrvatskoj 2016. godine, tadašnji je Povjerenik izrazio zabrinutost u vezi medijskih sloboda u Hrvatskoj – pogotovo u vezi neadekvatnih odgovora javnih vlasti na prijavljene slučajeve fizičkih napada, prijetnji smrću i zastrašivanja novinara. Povjerenik je pozvao vlasti da osiguraju pluralizam medijskih usluga i neovisnost medijskog regulatora, kako bi bili očuvani ključni elementi medijskog pluralizma i slobode medija.¹¹

Pojava govora mržnje u javnom diskursu negativno je utjecala na slobodu izražavanja u Hrvatskoj 2018., što se posebno odnosi na govor mržnje uperen protiv Srba, LGBT osoba i Roma, na što je i Europsko vijeće protiv rasizma i netolerancije ukazalo u svojem izvješčaju o Hrvatskoj objavljenom u svibnju.¹²

U pogledu regulacije i samoregulacije, Novinarsko vijeće časti Hrvatskog novinarskog društva je jedino samoregulatorno tijelo za medijski prostor u Hrvatskoj, a ima ovlast opomenuti

⁹ Press freedom in Croatia: Hate speech and Hope for change Report on the January 2018 Joint International Mission (JIM), dostupno na: <http://seemo.org/assets/pdf/Croatia-Report-final%203152018.pdf>

¹⁰ Ibid

¹¹ Dostupno na: <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/croatia-high-time-to-create-a-tolerant-and-inclusive-society>

¹² ECRI izvješčaj o Hrvatskoj (peti ciklus praćenja), 2018, dostupno na: <https://rm.coe.int/fifth-report-on-croatia/16808b57be>

članove Hrvatskog novinarskog društva.¹³ Nakon saslušanja i glasanja, kod blažih prijestupa, Vijeće može izreći opomenu novinarima, podsjećajući ih na obveze i dužnosti pridržavanja etičkih i profesionalnih standarda. U težim slučajevima, Vijeće može izreći težu opomenu, kojom upozorava na tešku povredu etičkih i profesionalnih standarda, dok kod najtežih prijestupa koji kompromitiraju dignitet struke, Vijeće može donijeti odluku o isključivanju iz članstva Hrvatskog novinarskog društva.¹⁴

U odlukama koje je Novinarsko vijeće časti donijelo od 2016. do 2018., u 27 slučajeva od ukupno 137 razmatranih radilo se o kršenju članka 13. Kodeksa časti hrvatskih novinara, koji se tiče diskriminacije i govora mržnje.¹⁵

Regulatorno tijelo za medije u Hrvatskoj je Vijeće za elektroničke medije, koje servisira Agencija za elektroničke medije; no, jurisdikcija ovih tijela proteže se samo na elektroničke medije – TV, radio i internetske stranice, odnosno elektroničke publikacije. Regulaciju digitalnog sadržaja propisuje Zakon o elektroničkim medijima, a posredno i drugi zakoni, poput Kaznenog zakona.

Prema članku 24. Zakona o elektroničkim medijima, „Audiovizualni ili radijski programi trebaju osobito: objavljivati istinite informacije, poštovati ljudsko dostojanstvo i ljudska prava i temeljne slobode te pridonositi poštivanju tuđih mišljenja i uvjerenja, (i) pridonositi slobodnom oblikovanju mišljenja, svestranom i objektivnom informiranju slušatelja i gledatelja, kao i njihovoj izobrazbi i zabavi (...)“.

Kazneni zakon Republike Hrvatske, u dijelu koji definira kaznena djela protiv časti i ugleda, kao što su uvreda, teško sramoćenje i kleveta (čl. 147., 148. i 149.), propisuje kažnjavanje ovih kaznenih djela kada su počinjena putem „računalnog sustava ili mreže“. Članak 325., koji se odnosi na javno poticanje na nasilje i mržnju definira kako to poticanje može biti počinjeno i putem računalnog sustava ili mreže.

Vijeće za elektroničke medije je, sukladno čl. 76. Zakona o elektroničkim medijima, ovlašteno donijeti odluku o privremenom ili trajnom oduzimanju koncesije ako utvrdi da nakladnik elektroničkog medija objavljuje ili emitira sadržaj koji krši članak 12. Zakona o elektroničkim medijima, kojim je propisano da „u audio i/ili audiovizualnim medijskim uslugama nije dopušteno poticati, pogodovati poticanju i širiti mržnju ili diskriminaciju na osnovi rase ili etničke

¹³ Hrvatsko novinarsko društvo, Poslovník, 9 May 2017, available at: <https://www.hnd.hr/dokument>

¹⁴ Ibid

¹⁵ Hrvatsko novinarsko društvo, Zaključci Novinarskog vijeća časti, available at: <https://www.hnd.hr/zakljucci-novinarskog-vijeca-casti>

pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije, te antisemitizam i ksenofobiju, ideje fašističkih, nacionalističkih, komunističkih i drugih totalitarnih režima“.¹⁶

U 2017. godini, Vijeće za elektroničke medije zaprimilo je 37 pritužbi koje su se odnosile na govor mržnje, tri slučaja je prosljedilo na postupanje Vijeću časti Hrvatskog novinarskog društva, a jedno Državnom odvjetništvu.¹⁷ Prošle kalendarske godine, Vijeće za elektroničke medije razmatralo je 36 slučajeva kršenja članka 12. stavka 2. Zakona o elektroničkim medijima, od kojih je postupalo u jednom slučaju. Donesena je odluka o kratkoročnom oduzimanju koncesije za šest lokalnih televizija koje su emitirale emisiju koja je sadržavala govor mržnje protiv migranata. Nakon donošenja ove odluke, članovi i članice Vijeća za elektroničke medije dobivali su prijeteće smrću.¹⁸

Agencija za elektroničke medije održava Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, sukladno članku 80. Zakona o elektroničkim medijima. Fizičke i pravne osobe koje se žele baviti emitiranjem elektroničkih medija su obavezne upisati se u Upisnik. Ova se obaveza proteže na pružatelje radio programa, pružatelje audiovizualnih usluga te pružatelje elektroničkih publikacija, kako profitne tako i neprofitne.

Prema zakonskoj definiciji, elektroničke publikacije su „urednički oblikovane internetske stranice i/ili portali koji sadrže elektroničke inačice tiska i/ili informacije iz medija na način da su dostupni širokoj javnosti bez obzira na njihov opseg.“. Prije prve objave elektroničke publikacije, fizička ili pravna osoba mora zatražiti upis u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija. U 2019. Godini, u Upisnik je upisano 357 elektroničkih publikacija.

U pogledu vlasništva medija, postoji nedostatak transparentnosti u prikupljanju podataka i regulaciji. Sukladno medijskom zakonodavstvu, ispunjavanje obveze objavljivanja informacija o vlasništvu nad medijima je dužnost samih medijskih nakladnika, a iz zakona nije jasno kojem je tijelu u nadležnosti nadzor nad ispunjavanjem ove obveze. Informacije o vlasništvu medija nije lako pronaći, te je odgovarajuća preporuka JIM-a ta da „zakonske mjere za osiguravanje transparentnosti vlasništva medija trebaju biti ažurirane kako bi se osigurao adekvatan okvir za praćenje“.¹⁹

¹⁶ Ibid

¹⁷ Vijeće za elektroničke medije, dostupno na: <https://www.aem.hr/vijece/>

¹⁸ v. fusnotu 12

¹⁹ v. fusnotu 9

II. Opis uzorka i karakteristike analiziranih mrežnih stranica

Analiza je obuhvatila 28 problematičnih mrežnih stranica, od čega 18 portala - HOP - nezavisni news portal, Projekt Velebit, Dnevno, Novi svjetski poredak, Kamenjar, Istinom protiv laži – ne govori mržnje, Hrvatsko nebo, Konzerva, Portal Hrvatskog kulturnog vijeća, Dragovoljac - Glasilo hrvatskih branitelja ratnih veterana RH, ZDRUG - politički portal, Glas Koncila, Sloboda - nezavisni medijski portal, 7 dnevno, Hrvatski fokus, Laudato TV, Tjedno i Narod.hr.

Od navedenih 18 portala, samo njih 6 upisano je u Knjigu elektroničkih medija koju vodi Vijeće za elektroničke medije. (Priznajem, Dnevno, Portal hrvatskog kulturnog vijeća, 7 dnevno, Tjedno i Narod.hr). Za navedene portale stoga je moguće provjeriti informacije o vlasništvu, uredništvu, te se za navedene elektroničke portale mogu primjenjivati odredbe koje su u nadležnosti Vijeća za elektroničke medije.

Iako prema Zakonu o medijima i Zakonu o elektroničkim medijima postoji obveza podnošenja informacija o vlasništvu HGK-u (Zakon o medijima) ili Vijeću za elektroničke medije (Zakon o elektroničkim medijima), odgovornost za podnošenje tih informacija je na samim medijima, a iz Zakona nije jasno koje je tijelo nadležno za nadzor provedbe odredbi. Informacije o vlasništvu nisu lako dostupne.

Ostalih 12 portala nije upisano u Knjigu pružatelja elektroničkih publikacija koju vodi Vijeće za elektroničke medije, te je za njih otežano utvrditi impressum i pravni oblik nakladnika. Stoga je otežana i regulacija i samoregulacija navedenih portala, jer ne podlježu propisima i pravilima koja proizlaze iz statusa medija to jest elektroničke publikacije kako ju definira, primjerice, Zakon o elektroničkim medijima ili [Pravilnik o upisniku pružatelja medijskih usluga, elektroničkih publikacija i neprofitnih pružatelja medijskih usluga, elektroničkih publikacija i neprofitnih proizvođača audiovizualnog i/ili radijskog programa \(NN 134/13\)](#). Ipak, neki od portala koji nisu upisani u Knjigu pružatelja elektroničkih publikacija, a obuhvaćeni su ovom analizom (Kamenjar, Hrvatsko nebo, Glas koncila i Laudato TV) navode impressum – imena urednika ili novinara ili glavnog urednika. Također, neki od portala navode i ime nakladnika, to jest vlasnika stranice. Tako su od ukupno 18 analiziranih portala poznati nakladnici njihovih 10, dok za ostalih 8 ta informacija nije javno objavljena niti javno dostupna jednostavnim pretraživanjem. Gledajući pravni oblik nakladnika to jest vlasnika analiziranih portala, od 10 portala za koje je poznat nakladnik to jest vlasnik, 4 od njih su vlasništvo tvrtke, za 5 portala su odgovorne udruge i jedan portal je u nakladništvu pravne osobe Katoličke crkve. Ostali portali ili ne navode podatke o vlasništvu to jest nakladništvu, a primjerice jedan portal

(Sloboda) navodi: «Portal Sloboda.hr pokrenula je skupina studenata okupljenih oko ideje promicanja ljudskih prava, medijskih sloboda i kulturnih vrijednosti.»²⁰

Analizirani portali uglavnom i pišu i prenose članke iz drugih medija. Također, svi analizirani portal objavljuju kolumne ili neki oblik iznošenja vlastitih stavova i komentara na društvena i politička zbivanja. Takvi tekstovi potpisani su uglavnom pseudonimima ili samo imenom portala, dok neki od njih navode i imena i prezimena autora, te imaju i stalne autore kolumniste.

Od analiziranih portala, mjere od strane regulatora in samoregulatora izrečene su samo jednom novinaru portala Tjedno, i to od strane Hrvatskog novinarskog društva za kršenje više članka Kodeksa časti hrvatskih novinara, među kojima je i članak 13., koji se odnosi na diskriminaciju i poštivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda, te načelo jednakosti svih građana.

Dinamika objavljivanja članaka na analiziranim portalima je različita, a posljedično i čitanost to jest posjećenost analiziranih portala i njihov doseg publike. Većina analiziranih portala članke koje piše ili prenosi sa drugih portala objavljuje svakodnevno ili više puta dnevno, dok primjerice Hrvatski tjednik objavljuje članke nekoliko puta tjedno, a primjerice portali kojima su nakladnici udruge poput Istinom protiv laži – ne govoru mržnje ili Dragovoljac - Glasilo hrvatskih branitelja ratnih veterana RH objavljuju članke nekoliko puta mjesečno.

Čitanost portala analizirana je prikupljanjem podataka sa Alexa ljestvice koji se odnose na mjesto na ljestvici najposjećenijih stranica u Hrvatskoj, a za portale za koje nije nađen podatak o mjestu na ljestvici najposjećenijih stranica u zemlji, uspoređen je podatak o «Alexa global rating» stranice, to jest portala. Prema tim podacima, najviše na ljestvici, čak 13. mjesto od svih mrežnih stranica u Hrvatskoj zauzima Narod.hr. Slijedi Kamenjar.com na 26. mjestu svih mrežnih stranica u Hrvatskoj. Nakon njega, slijedeći najposjećeniji portal je Dnevno.hr, na 58. mjestu. Slijedeće mjesto na ljestvici zauzima 7dnevno, na 484 mjestu. Nakon njega je portal Novi svjetski poredak na 2566. mjestu, a zatim slijedi portal Laudato.hr na 3935. mjestu, te ostali portali čije je mjesto na ljestvici dalje od 5 tisućitog mjesta, pa sve do portala čije je mjesto na ljestvici najposjećenijih portala u zemlji nije izraženo jer prelazi 4 znamenkaste brojeve.

O posjećenosti i čitanosti portal također pokazuju i komentari korisnika na njima. Od analiziranih portala, samo njih četiri – Istinom protiv laži, HOP, Glas Koncila i Novi svijestki poredak nemaju mogućnost komentiranja od strane korisnika. Ostali portal ili koriste društvenu mrežu Facebook ili Disqus, ili imaju svoj sustav, kao npr. portal Laudato ili Tjedno. U nekim komentarima tijekom analize primjećen je govor mržnje, na primjer na portalu Sloboda.

²⁰ sloboda.hr

Osim portala, analizom je obuhvaćeno i sedam mrežnih stranica – od toga jedna mrežna stranica udruge, jedna neformalne građanske inicijative i pet stranica političkih stranki, te dva bloga – Homunizam i Croatia Rediviva i jedan forum – Storm Front.

III. Analizirane stranice

HOP Portal je portal koji objavljuje vijesti i kolumne, objavljen od strane nepoznatog nakladnika za kojeg nije poznat niti pravni oblik. Time portal nije niti unesen u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija te je izvan jurisdikcije Agencije i Vijeća za elektroničke medije. Najranije izdanje stranice dostupno na Internetu datira od 02.09.2019. Sadržaj na stranici objavljuje se u prosjeku više puta dnevno. Većina objava na portalu nije potpisana nazivima drugih medija pa je vjerojatno da se radi o originalnim tekstovima, od kojih dio jest potpisan a dio nije. Sadržajno, objavljeni sadržaj čine članci i kolumne. Komentiranje sadržaja nije omogućeno.

Na stranici su dostupne tematske kategorije: Naslovna - Desk - HOP Arhiva - Pišite nam - Lifestyle - Zanimljivo - Afere. Međutim, tijekom pregleda naslovnice vidljive su drugačije kategorije, od vrha prema dnu: Hrvatska - Najčitanije - Gospodarstvo - Politika - Kolumne - Vijesti iz svijeta - HOP TV - Kultura - Oglasi - Zanimljivosti - Nacionalne manjine - Lifestyle - Događanja. Pritom, kategorije nisu međusobno isključujuće. Zanimljivo je da portal ima kategoriju "nacionalne manjine", a fokus dijela objava odnosi se na pitanja međunacionalnih odnosa, s naglaskom na srpsku nacionalnu manjinu.

U kategoriji „Desk“ dostupan je popis novinara, kolumnista i urednika.

Projekt Velebit je portal istoimene organizacije, punim imenom „Udruga za promicanje hrvatskog identiteta, kulture, ljudskih prava i održivog razvoja 'Projekt Velebit'“. Jedan od osnivača udruge, novinar Marko Jurič, bio je prije nekoliko godina kao televizijski voditelj pod istragom zbog govora mržnje u eteru, a televizijski nakladnik koji je emitirao spornu emisiju bio je sankcioniran privremenim oduzimanjem koncesije, sukladno Zakonu o elektroničkim medijima. Na stranici Projekta Velebit su dostupna programska načela organizacije, koja za cilj ima "ostvariti široku podršku nacionalno osviještenih Hrvata i hrvatskih građana koji odbacuju svaki oblik državnopravnoga regionalnoga udruživanja“, a uključuju i brisanje institucionalnih tragova i simbola socijalističke Jugoslavije, izbacivanje spomena nacionalnih manjina iz Ustava RH, ukidanje zajamčenih saborskih mjesta za nacionalne manjine, ponovno pripojenje "povijesnih prostora" Hrvatskoj itd. Portal je dostupan na Internetu od 24.12.2016. i nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija. Sadržaj objavljuje u prosjeku 4 ili više puta tjedno.

Kategorije sadržaja portala uključuju analize, komentare i vijesti te multimedijски dio Podcast Velebit – objave videa snimanih u studiju sa sugovornicima, u formi talk-showa. Portal objavljuje vlastite tekstove, ponekad potpisane imenom i prezimenom autora, a ponekad kao

"projekt Velebit". Dostupan je puni popis autora sadržaja na stranici. Komentiranje članaka je moguće putem Facebook profila.

Dnevno.hr je news portal koji izdaje tvrtka Motus d.o.o. Portal je upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, a trag o postojanju internetske stranice je moguće naći od 02.03.2010. Dnevno.hr je ujedno jedan od rijetkih portala kojemu je Vijeće za elektroničke medije bilo izreklo sankciju zbog objavljivanja sadržaja u suprotnosti s čl. 12. Zakona o elektroničkim medijima, koji zabranjuje objavljivanje diskriminatornog sadržaja. No, proteklih godina je postala vidljiva promjena uređivačke politike portala.

Sadržaj na portalu je podijeljen u rubrike Vijesti, Novac, Sport, Domovina, Magazin, Planet X, Zdravlje, Zagreb i Vjera, a objavljuje se više puta dnevno. Većinu članaka potpisuju autori poimenice ili redakcija u cijelosti, a komentiranje članaka je omogućeno putem Facebook profila. Kolumne potpisuje nekolicina stalnih autora. Objavljen je impressum s imenima novinara, kolumnista i urednika. Portal objavljuje članke o različitim temama, uključujući i tzv. „clickbait“ teme, ali i istraživačke novinarske članke.

Novi svjetski poredak je još jedan portal nepoznatog nakladnika. Nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, niti ima objavljen impresum. Stranica je na internetu prisutna od 06.11.2011. Portal svakodnevno prenosi članke i komentare s raznih drugih internetskih portala te objavljuje vlastite s redakcijskim potpisom.

Kategorije sadržaja su: Glavne teme, Mediji, Svijet, Zdravlje i medicina, Hrana, Knjige, te rubrika Razno, unutar koje su popisane teme kao što su zavjere, HAARP, chemtrails, masoni, iluminati, itd. Ove su teme ujedno u fokusu portala, koji se identificira kao „alternativni portal“ koji se kritički odnosi prema globalizmu. Komentiranje sadržaja nije omogućeno.

Kamenjar je portal kojeg izdaje entitet imena Eranijske Kronike, a čiji je pravni oblik nepoznat te ga nije moguće naći u registrima. Portal je dostupan od 05.09.2013., nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, a objavljuje sadržaj više puta dnevno. Dio objava je prenesen s drugih izvora, a kolumne nose potpise autora, uključujući komentare i kolumne prenesene iz drugih izvora. Objavljen je impresum u kojem su popisani urednici i suradnici portala.

Sadržaj portala je podijeljen u rubrike: Vijesti, Kolumne, Politika, Život, Kultura, Kronika, Razno. Tematski, portal nema poseban fokus, osim što prati događanja i u RH i u BiH. Na portalu su omogućeni komentari, putem Facebook profila.

Istinom protiv laži – ne govori mržnje je portal koji izdaje istoimena udruga. Portal nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, a na Internetu je dostupan od 22.08.2016.

Portal objavljuje sadržaj u prosjeku nekoliko puta mjesečno, i to uglavnom u obliku originalnih autorskih priloga, ili pak vlastitih uredničkih komentara na sadržaj iz drugih medija. Dio objavljenih komentara potpisuje redakcija, dok je dio objavljen pod imenom kolumnista; no, impresum nije objavljen. Komentari pod objave nisu omogućeni.

Kategorije sadržaja na portalu su: Vijesti, Crna kronika, Vijesti iz znanosti, Uz kavicu, Vjera, Kolumne. Tematski, Istinom protiv laži je portal koji se bavi raznovrsnim teorijama zavjere, šokantnim vijestima, i specifičnim oblicima dezinformacija. Najčešća preokupacija portala su radikalne reakcije na „cionističke“ ili „židocionističke“ zavjere koje proizvode ugrozu i štetu u Hrvatskoj i u svijetu.

Stormfront Croatia je forum koji predstavlja hrvatsko izdanje međunarodnog internetskog foruma Stormfront, međunarodno prepoznatog kao jednog od aktivnijih stjecišta bjelačkog supremacizma i prostora za neformalnu razmjenu rasističkih i drugih isključivih ideja. Vlasnici foruma predstavljaju se imenom „Stormfront Croatia Croatian White Nationalists and their friends“. Forum je na Internetu dostupan od 14.04.2010. No, objave koje datiraju iz 2019. godine su malobrojne, a u većem dijelu se radi o poveznicama na druge internetske stranice.

Forum ima kategorije: Vijesti i aktualnosti, Okrugli stol, dobrodošlica, Pravila foruma, Banirani/opomenuti korisnici, Povijest kultura i šport. Fokus foruma je promoviranje ideja bjelačkog nacionalizma, pri čemu se objave odnose na diskusije o politici, o karakteristikama drugih rasa, etničkih skupina i manjina.

Vigilare.hr je službena stranica udruge, odnosno zaklade Vigilare, punim nazivom „'Vigilare', udruga za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinca, obitelji i vrijednosti života“. Stranica je na Internetu dostupna od 10.10.2016., a sadržaj objavljuje u prosjeku na mjesečnoj bazi. Sadržaj uglavnom čine novosti o aktivnostima i javnom djelovanju udruge Vigilare, specifično napisane za potrebe stranice. Komentiranje sadržaja nije omogućeno.

Stranica je podijeljena u kategorije: Vijesti, Priopćenja, Akcije, Kultura Života, Newsletter. Objavljen je i opsežan popis smjerova djelovanja te elemenata misije i vizije udruge, usmjerenih na promicanje konzervativnih društvenih vrijednosti i ekonomske slobode.

HCSP.hr je službena stranica Hrvatske čiste stranke prava, hrvatske nacionalističke političke stranke. Stranica je dostupna od 25.05.2013., a sadržaj u prosjeku objavljuje dva do tri puta tjedno. Stranica prenosi sadržaj iz drugih izvora, ali i objavljuje vlastiti sadržaj u obliku kolumni i priopćenja, potpisan pozdravom „Bog i Hrvati! Za Dom spremni!“. Teme objavljenog sadržaja uključuju političku situaciju u Hrvatskoj, aktivnosti stranke, 2. svjetski rat i zločini nakon 2.

svjetskog rata, lokalne vlasti te aktualna društveno-politička zbivanja. Sadržaj nema mogućnost komentiranja.

Kategorije sadržaja na stranici su: Vijesti, O nama, Mladež, Dokumenti, Iz medija, Stranačka aktivnost, Kolumne, Priopćenja, Multimedija. Objavljen je stranački program koji sadrži temeljne postavke stranačke ideologije, opća načela u čijem se obrazloženju poziva na međunarodne dokumente o ljudskim pravima.

Hrvatskipravasi.hr je službena stranica Autohtone – Hrvatske stranke prava, još jedne nacionalističke političke stranke. Stranica je dostupna još od 04.12.2004., a sadržaj objavljuje u prosjeku dva do tri puta tjedno. Na stranici stranka objavljuje vlastita priopćenja i vijesti iz domene svoga djelovanja. Nije omogućeno komentiranje sadržaja.

Kategorije sadržaja na stranici su: Početna, Izbori 2015, Hrvatske domoljubne snage, Iz medija - YouTube, Facebook - A-HSP, Predsjedništvo A-HSP-a, Financijska izvješća. Objavljen je program stranke, s predviđenim mjerama za njegovo provođenje, a među kojima je i „ukidanje ulaska u Sabor manjinama“.

Hrvatsko nebo je još jedan portal koji publicira nakladnik nepoznatog imena i nepoznatog pravnog oblika, nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, nije poznato ni otkad je dostupan *online*, a sadržaj objavljuje više puta dnevno. U impresumu su navedena imena dviju osoba. Većina objavljenih članaka je prenesena iz drugih izvora te je označena kao takva. Portal objavljuje kolumne i komentare, a velik broj autora kolumni naveden je kao kolumnisti ovog portala, iako primarno pišu za druge medije. Omogućeno je komentiranje sadržaja putem platforme za komentare.

Kategorije sadržaja portala su: Novo, Politika, Kolumne, Povijest, Kultura, Hrvatska Republika Herceg-Bosna, Gospodarstvo, Šport. Pritom je potrebno znati da je Hrvatska Republika Herceg-Bosna bila paradržavna tvorevina koju su tijekom rata 1990-ih proglasila vojno i političko vodstvo Hrvata u Bosni i Hercegovini. Sadržajno, portal se bavi zagovaranjem hrvatskog nacionalizma i njegovih simbola, zahtijevanjem reparacija od Srbije, upozoravanjem na ugrozu od nove srpske agresije i sl.

Konzerva.hr je portal koji izdaje nepoznati nakladnik. Iako sadržaj objavljuje svakodnevno, nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, ne objavljuje impresum, a dostupan je od 26.07.2018. Portal uglavnom prenosi objave iz drugih izvora, uključujući kolumne i video-materijale iz svijeta (poput, primjerice, kolumni pisac i govornika Matta Walsh). Portal se bavi temama migracija, kaznenih djela koja su počinili migranti, islama i politike. Komentirane sadržaja omogućeno je preko sustava Disqus.

Kategorije sadržaja na stranici uključuju: Vijesti - Hrvatska, Svijet, SAD, Velika Britanija, Europa; Video; Film; Sport; Glazba; Ostalo.

Portal Hrvatskog kulturnog vijeća je portal kojem je nakladnik istoimena udruga. Portal je moguće dohvatiti od 26.11.2010. te je upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, a sadržaj u prosjeku objavljuje svakodnevno. Objavljen je i impressum, a kao članovi su navedeni tročlana redakcija i dopisnici. Većinu objava na portalu čini originalni sadržaj. Najveći dio sadržaja portala čine upravo kolumne i drugi tipovi izraženih stavova autora, a njihovi su autori kako autori koji primarno pišu za HKV, tako i kolumnisti iz drugih medija. Portal se bavi promicanjem ideja hrvatskog nacionalizma, konzervativizma i antiglobalizma u politici, te temama iz umjetnosti i kulture, koje su i same često politički intonirane. Komentari na objave su dostupni, putem platforme Disqus.

Kategorije sadržaja na portalu su: Vijesti, Razgovori, Reportaže, Hrvatski tjednik, Kultura, Domovini, HKVpedija. Portal osobito često prenosi sadržaj upravo iz Hrvatskog tjednika, radikalnog i revizionistički nastrojenog tjednika koji često objavljuje uvredljive naslovnice upućene neistomišljenicima u javnom životu i politici, uključujući državne institucije, optužujući ih i diskreditirajući kao protuhrvatske agente.

Dragovoljac.com je portal koji se identificira kao „Dragovoljac - Glasilo hrvatskih branitelja ratnih veterana RH“, iako su i ime i pravni oblik nakladnika nepoznati. Početke dostupnosti stranice je moguće dohvatiti još od 17.12.2004., a sadržaj se objavljuje u prosjeku nekoliko puta tjedno. Impresum portala nije objavljen. Sadržaj na portalu se sastoji i od vlastitih objava i od prenesenog sadržaja s drugih portala. Portal objavljuje obavijesti o događanjima i kolumne koje su potpisane imenom i prezimenom, ali i pseudonimima autora. Teme kojima se portal bavi uključuju migracije, ratne zločine, lustraciju, politiku, društvena i politička svakodnevicu u RH i EU. Komentari se postavljaju preko Disqus sustava.

Kategorije u koje je portal organiziran su: Početna, Politika, Nikad zaboraviti, Obavijest, Razno, Kolumne, Komentari, Migrantska kriza. Nikad zaboraviti - ratni zločini.

ZDRUG - politički portal Zdruga državotvornih snaga je portal nepoznatog nakladnika, neupisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija i bez objavljenog impresuma. Objavljeni sadržaj je mahom originalan, objavljuje se nekoliko puta mjesečno, a dostupan je još od 21.02.2006. Većinu sadržaja formom čine kolumne odnosno komentari, a svi tekstovi su potpisani imenom odn. pseudonimom „Johnny Goto“. Teme članaka su branitelji, Domovinski rat, 2. svjetski rat i sl. Komentiranje sadržaja je omogućeno putem platforme Disqus.

Kategorije sadržaja su: Naslovnica, Branitelji, Vijesti, Intelktualni klub, Poslovni klub, Zdrug, Kontakt.

Croatia Rediviva je službena stranica Družbe povjesničara „Dr. Rudolf Horvat“, udruge povjesničara koji se bave hrvatskom poviješću Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata. Stranica je dostupna od 12.06.2016., a sadržaj objavljuje rijetko – jednom mjesečno ili još rjeđe. Na stranici su uglavnom ispisane kratke objave kao najave ili osvrti na javne aktivnosti udruge koja je nakladnik portala. Povremeno su preneseni napisi o udruzi, njezinim članovima i njezinom radu iz drugih medija. Objavljen je tročlani impresum stranice, a sadržaj se objavljuje pod imenom autora „Zmajo“. Sadržajno, stranica prati rad Družbe povjesničara Dr. Rudolf Horvat – udruge povjesničara, sastavljene od autora i priređivača knjiga koje tendenciozno prikazuju građu o razdoblju Drugog svjetskog rata s naglašenim revizionističkim tonom. Komentiranje sadržaja je omogućeno putem platforme Disqus.

Na stranici je objavljen izvadak iz Statuta udruge koji se odnosi na ciljeve osnivanja udruge i predstavlja svojevrsni ekvivalent misije i vizije. Navedeni ciljevi sadrže, između ostalih, proučavanje povijesti hrvatskog naroda, popularizaciju povijesti kao znanosti kroz upoznavanje što širih slojeva društva o povijesnim temama, utvrđivanje jasnih i neoborivih povijesnih činjenica, zalaganje za poštivanje slobode istraživanja i temeljnih ljudskih prava i sloboda, te sukladno tomu i prava na slobodu svjetonazora, uvjerenja, izražavanja i legalnog javnog djelovanja.

Kategorije sadržaja stranice su: O nama, Podržite nas, Javni istupi, Istraživanja, Drugi svjetski rat, Jasenovac, Domovinski rat, Iz povijesti.

Sloboda – nezavisni medijski portal je portal nepoznatog nakladnika, za kojeg je navedeno samo kako ga je pokrenula „skupina studenata okupljenih oko ideje promicanja ljudskih prava, medijskih sloboda i kulturnih vrijednosti“. Portal nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, ne objavljuje impresum, ali objavljuje misiju i viziju: „poticanje pozitivnih promjena u društvu u skladu s vrijednostima nenasilja i tolerancije, promicanje ljudskih prava, medijskih sloboda i razvoj civilnog društva u svrhu doprinosa izgradnje modernog, demokratskog i pravičnog društva“. Stranica je dostupna od 15.01.2014. i objavljuje sadržaj nekoliko puta tjedno. Sadržaj je dijelom originalan, a dijelom prenesen iz drugih medija, među kojima su većina mainstream portali. Komentari su potpisani sa Sloboda.hr, ponekad objavljeni pod imenom autora ili medija iz kojeg su preneseni. Teme uglavnom uključuju pitanja oko abortusa, dnevne politike i migracija.

Kategorije sadržaja uključuju: Vijesti, Društvo, Komentari, Kultura, Sport, Ostalo.

7dnevno.hr je portal, odnosno internetsko izdanje istoimenog tiskanog tjednika. Objavljuje ga tvrtka Singar d.o.o. Upisan je u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, sadržaj objavljuje više puta dnevno, a dostupan je od 23.06.2017. Na portalu su objavljeni originalni tekstovi i autorski potpisane kolumne, a omogućeni su i Disqus komentari. Impresum navodi imena samo dviju osoba: urednika i glavnog urednika.

Kategorije sadržaja su: Početna, Vijesti, Sport, Domovina, Kultura, Zdravlje, Vjera.

Hrvatski fokus je portal u nakladništvu tvrtke TKANICA d.o.o., koji nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija. Dostupan je od 29.03.2010. i funkcionira kao svojevrsni internetski agregator kolumni i priloga različitih autora, kako originalnih tako i prenesenih, koje objavljuje na mjesečnoj osnovi. Impresum samog tjednika pritom nije objavljen. Kolumne su potpisane imenima autora, a komentiranje sadržaja je moguće putem neke od platformi za komentiranje, pod pseudonimima. Tematski, Hrvatski fokus je fokusiran na političke komentare i političku povijest, uz povremene priloge o drugim temama, poput kulture.

Kategorije sadržaja su: Aktualno, Najnovije vijesti, Uvodnik, Hrvatska, Unutarnja politika, Gospodarstvo, Bosna i Hercegovina, Vanjska politika, Iseljništvo, Gledišta, Povijest, Kultura, Znanost, Društvo, Religija, Kolumne, Feljtoni, Intervjui, Izjave tjedna.

Istina o Istanbulskoj je stranica istoimene neformalne građanske inicijative koja je 2017. i 2018. Nastojala spriječiti ratifikaciju tzv. Istanbulske konvencije o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u Hrvatskoj. Stranica je bila pokrenuta u listopadu 2017. i u aktivnom periodu objavljivala sadržaj dva do tri puta tjedno. Sav objavljeni sadržaj bile su informacije o aktivnostima inicijative i njezinih aktivista, uključujući iz drugih medija, te priopćenja za javnost i drugi materijali inicijative, bez mogućnosti komentiranja.

Sadržaj stranice je podijeljen u kategorije: Neprihvatljivo u Istanbulskoj konvenciji, Rodna ideologija u svijetu, Građanska inicijativa.

Homunizam je blog iza kojega stoji nepoznata fizička ili pravna osoba. Iako objave nisu datirane, sama domena je na Internetu dostupna od 12.09.2015. Sav sadržaj stranice je vjerojatno originalan, a tiče se, prema iskazu uredništva same stranice, „homoseksualizacije društva – političke korektnosti – totalitarizma“; ostali sadržaj čine razne teorije zavjere. Nije objavljen impresum stranice, a omogućeno je anonimno komentiranje objava.

Kategorije sadržaja su brojne, a obuhvaćaju teme vezane uz LGBT osobe, migracije, „prevenciju“ i „izlazak iz“ homoseksualnosti, teorije zavjere, teme o obitelji i zdravlju.

Laudato.hr je internetski portal privatne katoličke televizije Laudato TV. Stranica je u sadašnjem svojstvu dostupna otprilike od ožujka 2012. godine, nakladnik portala je udruga

„Ime dobrote“, a portal nije upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija. Sadržaj objavljuje više puta dnevno, veći dio članaka nosi redakcijski potpis, a neki su preneseni iz drugih medija, uključujući strane medije. Stranica navodi čak trinaest vlastitih kolumni, potpisanih imenima autora/ica. No, jedino kolumna Ines Grbić „Kap(i) u moru“ ima objave datirane s 2019. godinom. Komentari su omogućeni putem platforme samog portala. Iako nije objavljena vizija ili misija nakladnika, sadržajno se radi o kršćanskom konzervativnom mediju koji se bavi različitim temama. Impresum je objavljen, s popisom urednika, novinara i dopisnika.

Kategorije sadržaja su: O nama, Vijesti, Kolumne, Duhovnost, Tko je ovdje, Kalendar, Glazbena scena, Gastro kutak.

Tjedno.hr je portal kojem je izdavač tvrtka “Rodna godina j.d.o.o.”. Portal je upisan u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija, dostupan je od 25.11.2011., a objavljuje sadržaj svakodnevno. Među sadržajem ističe se šest autorskih kolumni, dok je ostatak sadržaja dijelom originalan a dijelom prenesen. Teme objava tiču se Domovinskog rata, NDH, društveno-političkih zbivanja, kulture te zločina iz 2. Svjetskog rata. Impresum navodi imena glavnog urednika, zamjenika glavnog urednika te izvršnog urednika. Komentiranje sadržaja je omogućeno.

Glavne kategorije sadržaja su: Aktualni komentar, Ekskluzivno, Intervju, Izdvojeno, Kulturni život, Neuspjeh, Priča, Priopćenje, Putopis, Šokantno, Sramota, Druge kategorije.

Portal Tjedno je 2016. godine bilo izrečeno mišljenje Novinarskog vijeća časti koje se odnosilo na kršenje Kodeksa novinarske etike zbog neuvažavanja časti, ugleda i dostojanstva osoba o kojima je napisao članak.

Narod.hr je portal kojem je nakladnik udruga „U ime obitelji“. Portal je moguće dohvatiti od 01.03.2014., upisan je u Upisnik pružatelja elektroničkih publikacija i sadržaj objavljuje više puta dnevno. Portal objavljuje i vlastiti i preneseni sadržaj te navodi sedmoro vlastitih kolumnista, uz to što prenosi kolumne iz drugih medija. Portal pokriva različite političke teme, ali u osnovi afirmira konzervativizam i nacionalizam, promiče aktivizam protiv LGBT i drugih manjinskih prava, anti-migrantsku politiku. Komentiranje je omogućeno putem platforme Disqus. Impresum navodi imena urednice i glavne urednice.

Kategorije sadržaja su: Hrvatska, Gospodarstvo, Kultura, Sport, Zdravlje, EU, Svijet, Dom i obitelj.

Generacija Obnove je službena internetska stranica istoimene političke stranke. Dostupna je od 27.01.2017., a u prosjeku sadržaj objavljuje dva do četiri puta mjesečno. Stranica ima vlastite objave i prenosi medijske izvještaje (npr. intervju) o stranci i njezinim članovima.

Objavljena su Temeljna načela stranke, koja naglašavaju, između ostaloga, važnost političkog angažmana mladih, očuvanja suverene nacionalne države, održivog i ravnomjernog razvoja, zaštite braka i obitelji te slobodu govora i izražavanja misli kao neotuđivo pravo svakog čovjeka, koje ne smije biti ugroženo zakonskim zabranama i političkom korektnošću.

Kategorije sadržaja uključuju jednostavno: O nama, Vijesti, Učlani se, Kontakt.

HSP.hr je službena stranica Hrvatske stranke prava, jedne od starijih hrvatskih političkih stranaka. Stranica HSP-a dostupna je na internetu u nekom obliku još od 1999. godine. Objavljuje sadržaj dva do četiri puta mjesečno, u obliku priopćenja koja potpisuje stranka ili stranački dužnosnici poimenice.

Objavljena su programska načela stranke, među kojima su i zaštita života od začeca do naravne smrti, zaštita hrvatske kulturne baštine i uključivanje tradicionalnih vrijednosti hrvatske uljudbe u svakodnevni život.

Kategorije na stranici su: Lokalni izbori, HSP, Vijesti, Kontakt, Županijska vijeća HSP.

Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske je stranica istoimene političke stranke. Stranicu je moguće pronaći na Internetu od 02.04.2015., ali objave su malobrojne. Stranica objavljuje priopćenja i očitovanja stranke o aktualnim događanjima. Objavljen je razmjerno opsežan program, datiran s 2014. godinom.

Kategorije sadržaja su: Zašto BDSH?, Pristupnica, Projekti i program, Kontakt, Preuzimanja, O nama.

Srcem za Hrvatsku - Demokratski Savez Nacionalne Obnove (DESNO) je stranačka stranica istoimene stranke. Dostupna je od 13.10.2013. i objavljuje sadržaj rijetko. Objavljeni sadržaj (komentari, kolumne) čine očitovanja potpisana imenom stranke te izvještavanje o radu stranke.

Objavljena programska načela stranke definiraju je kao stranku desnice temeljenu na konzervativnom demokršćanskom svjetonazoru, s ciljevima koji uključuju što viši stupanj samostalnosti i neovisnosti Hrvatske te podržavanje na nacionalnih referendumima o kojima EU ne bi mogla imati pravo odlučivanja.

Sadržaj je podijeljen u kategorije: Naslovna, Stranka, Svjetonazor, Vijesti, Mediji, Kolumne, Financije, Pristupnica, Anto Đapić (predsjednik stranke), Kontakt.

IV. Rezultati i pregled sadržaja analiziranih mrežnih stranica

Ova je analiza nastala proučavanjem tekstova i drugih sadržaja na analiziranim internetskim stranicama. Kao što je iz nje vidljivo, ona nije kvantitativna, niti je njen cilj da se govoru mržnje, diskriminirajućem i zapaljajućem odnosno tendencioznom govoru pristupi na sveobuhvatan način. Cilj je ove analize prvenstveno stvoriti bazu za praćenje potencijalno problematičnih stranica za buduće istraživače i ocrtati smjer za neke buduće, iscrpnije, analize. U tom smislu, pristupilo se proučavanju tekstova kako bi se vidile osnovne crte diskursa kojima se pristupa određenim manjinskim skupinama i tumačenju povijesti na analiziranim stranicama.

Analiza je pokazala da se problematični sadržaji bave srpskom nacionalnom manjinom, LGBT osobama, izbjeglicama i migrantima, a psotoje i slučajevi u kojima je detektiran otvoreni rasizam i antisemitizam. Osim ovoga, zamijećeni su i slučajevi umanjivanja ili negiranja zločina ustaškog režima i afirmacija simbola ustaštva.

Na nekoliko analiziranih stranica pronađeni su sadržaji kojima se **proziva srpska nacionalna manjina, u kojoj se daju generalizirajuće opaske o toj manjini** (prvenstveno dovođenje u vezu s ratnim zločinima) **ili o njoj šire dezinformacije**. Na primjer, članak na portalu HOP pod nazivom "Dok Šeparović prijeti Penavi, učiteljica srpskog u Hrvatskoj dodjeljuje priznanja srbočetnicima iz Beograda!" u kojem se kao komentar izjave predsjednika Ustavnog suda RH Miroslava Šeparovića da od lokalne vlasti u Vukovaru očekuje da provede odluku Ustavnog suda o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, navodi:

*"Znači drug Miroslav 'zapovedio' da se poštuju želje 'nebeskog naroda' što u prijevodu na njemački bi značilo **Urbmenscha ne diraj dok spava...Srpski urbmenschi su to zaslužili silovanjem, klanjem, likvidacija u tom istom Vukovaru. Bravo Miroslave zato te narod plaća, slušaj ti Milokrada. Milokrad Urbmensch će da nam odredi 'meru', a ako nećemo slušati Miroslava oliti Milokrada će da najeb*mo...jer ustavni sud treba da slušamo kao u Srboslaviji. Ma koliko nas Srbi pobili mi njih moramo služiti, to nam govori ustavni sud ilitiga ustavni ud."** (HOP 2)*

Primjer koji ide korak dalje je onaj s portala HR Nebo, gdje se u tekstu „Srpska pravoslavna crkva – crkva koja je u svoje ciljeve ukalkulirala terorizam i zločin“

„(...) Hrvatska je potpisnica Konvencije o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida koji u članu 3. navodi koja se djela kažnjavaju:

a) genocid;

b) sporazum o izvršenju genocida;

c) neposredno i javno poticanje na izvršenje genocida;

d) pokušaj genocida;

e) sudjelovanje u genocidu.

Prema dostupnim dokumentima, ako uzmemo u obzir da im genocid u Hrvatskoj nije uspio jer smo se obranili, još uvijek je Srpska pravoslavna crkva kriva minimalno za točke b), c) i d). Prema potpisanoj konvenciji Hrvatska je dužna kažnjavati za genocid. Poštivanje zakona i potpisanih sporazuma i, prema tomu, zabrana Srpske pravoslavne crkve, progon sve te srpske svećeničke, a uistinu četničke bagre, minimum je koji očekujemo od hrvatskih pravosudnih vlasti da konačno u Hrvatskoj nastupi mir, a devedesete pošaljemo u povijest i okrenemo se budućnosti.“ (NEBO4)

Portal Projekt Velebit tumači pak da velikosrpske ideje postoje u Hrvatskoj, i da upozoravanje na to se ne može smatrati govorom mržnje:

„Svaki izričaj koji ima društveni potencijal, odnosno koji upozorava na neku bitnu pojavnost, neovisno o njegovom stilu, zaštićen je pravom na slobodu iznošenja misli. Tako upozorenje na egzistenciju u našem društvu velikosrpskih ideja poraženih u Domovinskom ratu, ma kako god sam izričaj bio neprimjeren i vulgaran, ne može se okarakterizirati nedopuštenim govorom mržnje.“ (PV2)

Osim targetiranja srpske nacionalne manjine općenito, prisutno je i **targetiranje vodećih predstavnika te manjine**, pri čemu prednjači ocrnjivanje Milorada Pupovca. Također targetiraju se i neki pripadnici srpske nacionalne manjine koji nisu na visokim političkim funkcijama. Na primjer, HOP u tekstu "Božinovićeви policajci (ex četnici) ne vide otimanje i ometanje tuđe imovine kada to radi četnik povratnik" navodi imena konkretnih policajaca s određenog područja, koje naziva srpskim teroristima:

"Samo u Hrvatskoj može vlast biti tako retardirana da nakon strašnog krvavog rata zapošljava srpske teroriste i ubojice u hrvatskoj policiji. Samo u hrvatskoj policiji vjeruje se takvim kadrovima. Hrvatska vlast time je ismijala sve poginule u ratu. Ali tu nije kraj bestijalnosti i blasfemiji, hrvatska policija u slučaju Gvozd štiti srpskog teroristu kojeg prijavljuje Srbin – lojalan ovoj državi. U općini Gvozd je svima više dosta policije. U toj policiji je zaposlen sin srpskog teroriste [REDACTED] (bio kapetan prve klase, šef tenkovske jedinice u Lasinji), te dva srpska terorista [REDACTED] i [REDACTED]. U SDSS-u općine Gvozd, Topusko, Krnjak, Vojnić puno je srpskih ekstremista, te policajci teroristi kao da su dio su tog srpskog folklora." (HOP 5)

Osim ovoga, u nekoliko je slučajeva primijećena **relativizacija zločina iz mržnje, odnosno etnički motiviranog napada na pripadnike srpske nacionalne manjine**, konkretno u slučaju napada na sezonce na Braču, poput onog u tekstu na portalu Projekt Velebit:

"Incident na Braču koji se stavlja u kontekst međunacionalnog sukoba poprima sve više naličja. Od one službene verzije da su navijači Torcide iz čista mira pretukli mladiće srpske nacionalnosti, do toga da se tu radi o sukobu navijačkih skupina jer su srpski mladići pripadnici navijačke skupine Delija, pa se tu navodno radi o nekom poravnavanju dugova, a čuli smo i verziju da su bili pod utjecajem alkohola i usred Supetara izvikivali 'Ovo je Srbija, ovo je srpsko more'. Zanimljivo je da su tzv. hrvatski mediji papagajski prenijeli samo ovu prvu službenu verziju koju su dodatno začinili izjavom gradonačelice Supetra Ivane Marković, javnosti poznatoj po svojim tvrdim antihrvatskim stavovima zbog kojih je odbila pomoći financiranje komemoracije na Bleiburgu. Pravo je pitanje je kako to da ni jedan medij nije pokušao saznati nešto više o tom događaju od svjedoka ili pripadnika Torcide? A upravo je to nešto što se zove rutinski postupak novinarske profesije, odnosno čuti i drugu stranu. Ipak, ono što je najopasnije u ovoj priči je reakcija Milorada Pupovca koji koristi ovaj događaj za širenje mržnje i netrpeljivosti između Hrvata i Srba." (PV1)

Slična relativizacija istoga događaja dogodila se i u tekstu pod nazivom „Kult ugroženoga Srbina u fašističkoj Hrvatskoj“ koji navodi:

„Ne pravimo se grbavima: nelustrirani hrvatski mediji prepuni su prikrivenih srbofila, jugofila i onih koji sladostrasno uživaju (emocionalno ili od kuna zlatice) u difamiranju hrvatskoga naroda. Novinari u tzv. mainstreamu će – figurativno govoreći – od čvegera Srbinu u kakvoj seoskoj birtiji praviti međunarodni skandal, ali će u isto vrijeme prešućivati ili umanjivati monstruoznosti koje su u vrijeme Domovinskoga rata napravili pripadnici srpske manjine, a koji do danas nisu sankcionirani.“ (Hrvatsko nebo 3)

Nadalje, Autohtona – Hrvatska stranka prava u svom programu navodi "Ukinut ćemo manjinama ulazak u Sabor RH na način kao u Njemačkoj, Mađarskoj, Engleskoj itd." (A-HSP 1).

U dijelu je analiziranih medija vidljivo **uvredljivo pisanje o LGBT osobama**. U nekim slučajevima takvo pisanje uključuje i teorije zavjere, kao što je to slučaj u tekstu portala Istinom protiv laži pod nazivom „Krajnji cilj LGBT tvorevina je legalizacija pedofilije, a cijenu će platiti 'guze naše djece!'“:

"Tzv. hrvatski, mainstream mediji, proteklih su se tjedana doslovno natjecali tko će bolje promovirati 18-stu godišnjicu "parada ponosa" u Hrvatskoj. Velika austrijska

banka "Erste bank" tim povodom objavila je reklamni spot u korist namjere pederizacije Hrvatske. Neki desni neovisni hrvatski portali su se čudili zašto jedna velika banka, koja simbolizira kapitalizam promiče "lijeve ideje". Ne radi se tu o nikakvim lijevim idejama već o protukršćanskoj, protubožjoj i protuprirodnoj agendi uništavanja normalnog društva i obitelji. Iza koje stoji židocionistička globalistička elita, "duboka država", koja u SAD-u, preko 100 godina vodi rat protiv stanovništva, naroda, obitelji i djece. I koja u tom ratu oduvijek promiče ono što se danas naziva "kulturni marksizam". Dakle, borba protiv normalne obitelji, borba protiv kršćanstva i vjere uopće, borba protiv prirodnog i Božjeg poretka. (...) Povodom ovogodišnje gej parade u Zagrebu bile su izvještene zastave duginih boja na javnim mjestima, kao što se to već odavno radi u zapadnoeuropskim metropolama. Eto, dotle je već došlo u Hrvatskoj. Na Zapadu se otišlo nekoliko koraka dalje. "Parade ponosa" su parade penisa, porno parade nasred glavne ulice. Tamo je sveopća pederizacija zahvatila sva područja javnog života." (IPL 4)

U nekim, pak, drugim slučajevima nema elemenata teorija zavjere **ali se prezentiraju navodno znanstvene činjenice o homoseksualnosti koje nisu točne, dokazane, ili su pogrešno interpretirane te tendenciozne**. Na primjer, udruga Vigilare u objavi "Analiza iz SAD-a: Velika većina svećenika iz Pennsylvanije koji su zlostavljali tinejdžere, bili su homoseksualci", prenosi analizu ProLifeNews portala koja homoseksualnost povezuje s pedofilijom, odnosno kao uzrok pedofilije počinjene od strane svećenika navodi homoseksualnost:

"Gotovo 3/4 optuženih svećenika su homoseksualci, dok je 1/4 heteroseksualna. Manje od 3% njihovih žrtava bili su odrasli muškarci, a većina od njih bili su mladi sjemeništarci, bogoslovi. Ovi podatci snažno upućuju na zaključak da kriza seksualnih zlostavljanja unutar Crkve proizlazi iz homoseksualizma, a ne iz pedofilije. Najveća ciljana skupina za zlostavljače bili su tinejdžeri. Preko 3/4 nasilnih svećenika bili su pederasti. Jedna petina (21%) odabrala je za žrtve adolescentice, dok je 4/5 (79%) svećenika odabralo adolescente. Suprotno popularnoj predodžbi o svećenicima zlostavljačima, samo se 17% počinitelja moglo kategorizirati kao pedofili, od kojih su otprilike 2/3 bili homoseksualci, a jedna trećina heteroseksualna." (Vigilare 1)

Ista udruga promiče i **štetne stereotipe o LGBT osobama i njihovim seksualnim navikama i obiteljskom životu, kao i odgoju djece u istospolnim obiteljima**. Tako se u objavi "Djetetovo pravo na oca i majku ili deset razloga protiv tzv. prava homoseksualaca na posvajanje djece" navodi da "postoje značajne razlike u načinu života između homoseksualnih i heteroseksualnih parova. Statistički gledano, promiskuitet homoseksualnih muškaraca

znatno je veći, nego u uobičajenom odnosu između oca i majke. To ima destruktivan učinak na dječju potrebu za vezivanjem." i da je "za ženu koja živi kao lezbijka, karakteristično da ona ne želi ili ne može biti s muškarcem i muškošću u bliskoj vezi. Ta činjenica pogoršava i onemogućava razvoj muškog identiteta dječaka." (Vigilare 2)

Osim ovoga, na dijelu analiziranih stranica prisutno je **navođenje da je homoseksualnost bolest ili nastranost, a u nekim slučajevima se i uspoređuje sa seksualnim devijacijama i/ili kaznenim djelima, poput incesta, pedofilije itd.** Na primjer, Televizija Laudato navodi da će Istanbulska konvencija omogućiti ljudima da se da se izjašnjavaju kao muškarci ili žene ili kao neki drugi od brojnih rodova, kao što su homo, gay, lesbian, queer, trans, incesty, animal, pedo itd." (LAUDATO2), a stranica Istina o Istanbulskoj prenosi istu vijest.

Blog Homunizam pak naziva **transeksualnost nastranošću i perverzijom** u tekstu "Kako uzgojiti pervetita":

"Kada su Desmonda Napolesa, u dobi od 2 godine, roditelji počeli voditi na "drag show" (izraz ne postoji u hrvatskom jeziku: muškarci obučeni u žensku odjeću, tzv. trans-žene), a dijete je vidjelo kako njegovi roditelji pozdravljaju imitatore žena, budućnost malog djeteta se oblikovala. Vjerojatno nepovratno. Kako su se posjeti drag showu nastavili, bez sumnje, Desmondov razvojni mozak je obrađivao: paradiranje muških u haljinama, te nošenje perika i šminke uzrokuju da se mama i tata – i svi drugi odrasli – osmjehuju i vesele. Želim to!" (Homunizam 1)

Isti blog u tekstu o zagrebačkoj Povorki ponosa "Povorka ponosa Spolno i Seksualno Zbunjenih (SSZ) 2019" uspoređuje homoseksualnost s karcinomom:

"To što imate je bolest u razvoju spolnog identiteta, rezultira psihičkim poremećajem nagona za produljenjem vrste (Vidi "Kako dolazi do homoseksualnosti"). Nije urođeno, nego nastaje prvenstveno nefunkcioniranjem i uništenjem obitelji (zato "otkad znam za sebe"). Sve što u Prirodi ne rezultira produljenjem vrste i novim životom je uludo utrošen biološki materijal, za Prirodu je genski otpad. Zbog toga je "muško i žensko" norma svuda u prirodi, a koja inače ne trpi redundatnost. Sve ostalo su anomalije, kao što je npr. rak. Ovo vaše nije ništa teže ni ništa lakše izlječivo nego drugi psihički razvojni poremećaji." (Homunizam 2)

Također, **izbjeglice i migranti su jedna od skupina o kojima se na dijelu analiziranih stranica piše negativno i tendenciozno.** Na nekoliko su analiziranih portala i stranica **zamijećene metafore i/ili usporedbe izbjeglica i migranata s prirodnim pojavama ili životinjama.** To je vidljivo u terminologiji koja se koristi, npr. „najezda“ i „val“ su riječi kojima se opisuje dolazak izbjeglica i migranata u Hrvatsku i Europu. Takve su tendencije vidljive i u

dijelu tekstova koje smo analizirali: na primjer, na portalu Narod objavljen je tekst Marcela Holjevca „Neka nova Europa – uspon alternativnih stranaka posljedica je bahatosti i neuspjeha etabliranih“ koji navodi sljedeće:

“Kad biste htjeli komarca ili žabu, ili kakvu biljku “iz daleka” unijeti u naš ekosistem ekolozi bi vam vjerojatno rekli da ste neodgovorni, i da ugrožavate ekosistem, zajednicu biljaka i životinja, unošenjem strane vrste koja će vjerojatno postati invazivna u novom okruženju. No politika europskog establishmenta je dovesti ljude “koji dolaze iz daleka” ne razmišljajući o tome kakve će to probleme stvoriti u postojećem društvenom ekosistemu – i kakve će probleme stvoriti samim tim ljudima, koji su u svojim zemljama jednaki svima ostalima tamo, a u novim zemljama su osuđeni, zbog skromnog obrazovanja i često slabih kapaciteta za učenje, biti na dnu društva.”

Osim ovoga, u više je tekstova zamijećeno i **kreiranje atmosfere panike i straha od izbjeglica i migranata**. To se odnosi na tri važna aspekta: **prikaz izbjeglica i migranata kao kriminalaca, prikazivanje doseljavanja izbjeglica i migranata kao opasnosti za domicilnu kulturu, posebice u smislu nasilne islamizacije i tvrdnje da su migracije rezultat urote elita**.

U smislu **prikazivanja izbjeglica i migranata kao kriminalaca** čest je motiv seksualnog nasilja. Na primjer, u tekstu na portalu Narod.hr „Vladavina zakona vrijedi za sve – i za “nacionaliste”, “populiste” – osim za ilegalne migrante“ komentator Ivica Šola navodi sljedeće:

“To što taj “nacionalist” traži vladavinu prava, to što taj “nacionalist” traži da oni koji dolaze poštuju jednakopravnost spolova, da ne štipe žene po ulici, da se ne zatvaraju u geta, nego da prihvate pravila kuće u koju su došli, i to je valjda – nacionalizam.”
(Narod 3)

Blog Homunizam tako prenosi dezinformacije o švedskoj politici prema migrantima, nazivajući ih kriminalcima:

“Ovo nema nigdje. Švedska je uvezla imigrante jer je valjda imala premalo svojih kriminalaca. Šveđani su terminalno bolesna feministička nacija. Švedska država diže kredite kako bi mogla financirati imigrante. Ali to nije dosta. Ti 'novi' Šveđani divljaju, pale, pljačkaju, teroriziraju i siluju im žene (Švedska je #2 po silovanjima u svijetu, iza Lesota u Africi). Stoga je gradska vlast u Norrköping-u odlučila kolovođe dodatno odobrovoljiti sa 100.000 švedskih kruna (cca 10.000 eura) godišnje ako ne bi činili zločine. Kako je to novac poreznih obveznika, znači da Šveđani pokraj policije i vojske moraju plaćati pravi mafijaški reket.” (Homunizam 4)

Portal Fokus stanje u Bosni i Hercegovini koje naziva „najezdom migranata“ također povezuje s kriminalom i agresijom migranata:

„Na područje Tuzle migranti su dovezeni organizirano iz Srbije. Na isti su način migranti stigli i do Sarajeva i Bihaća, odnosno Velike Kladuše. Migranti se ponašaju vrlo agresivno. Tamo gdje su stacionirani nastupa stanje anarhije u kojem je ugrožen život domicilnog stanovništva. Pojačan je kriminal, stalne su krađe torbi i novčanika. Stalan je i međusobni obračun i tučnjava između migranata. Po gradovima prate mlađe osobe ženskog spola. Lažno se predstavljaju i prikrivaju osobne dokumente, te rade druga kaznena djela koja svakodnevno policija evidentira. Žive u nehigijenskim uvjetima, čime su ugrožena osnovna prava na sigurnost i slobodu kretanja građana BiH. Dolazi do pojava određenih zaraznih bolesti, što dovodi u pitanje i sigurnost javnog zdravlja građana.“ (FOKUS 2)

Nadalje, u smislu dizanja panike od kriminala, portal Konzerva njeguje selektivan pristup vijestima, pri čemu vijesti o kaznenim djelima koje su počinili migranti, nepotrebno navodi i naglašava podrijetlo počinitelja kaznenih djela, pa su tako neki od naslova sljedeći: "Njemački bazen zatvoren nakon što su stotine migranata maltretirale obitelj"; "16-godišnjju Čehinju brutalno silovao Afrikanac deportiran iz Njemačke"; "Francuska: Alžirski navijači stvarali nered, pljačkali trgovine"; "Francuska: Muslimanska mladež napala policijsku stanicu s projektilima, uzvikivali 'Allahu Akbar.'" (Konzerva 1)

Slične uređivačke sklonosti ima i portal Sloboda, pa su tako neki od naslova u rubrici „Vijesti – Europa“ sljedeći: "Afrički migrant pušten iz zatvora u Dresdenu i isti dan silovao 16-godišnjakinju u Češkoj"; "Sukob migranata u centru Beograda, izboden tinejdžer iz Afganistana", "Afganistanac koji je radio u dobrotvornom centru za integraciju azilanata sudjelovao u grupnom silovanju", "POLICIJA OTKRILA: 90% marokanskih migranata koji tvrde da su maloljetni su odrasli ljudi", "MALMÖ: Tri eksplozije u samo 24 sata – pogodite tko ih je prouzročio." (Sloboda 3)

I portal Dragovoljac također pokazuje slične tendencije. Pod kategorijom "migrantska kriza" šire se dezinformacije o izbjeglicama i anti-migrantski narativi. Migranti se dehumaniziraju, prikazuju kao počinitelji kaznenih djela, a naslovi su tekstova, na primjer, "'Jadni' migranti svako malo noževima i mačetama po ljudima"; "UN priznao: 70 posto imigranata nisu „izbjeglice“", "Petorica maloljetnika silovala djevojku! U Njemačkoj sve masovnija pojava grupnih silovanja!", "I u Hrvatskoj se vade migrantski noževi", "Hrvatski narod izložen migrantskim udarima ne vidi da ga država štiti", "Napadaju policiju, krađu, otimaju..." Naslovi su isključivo senzacionalistički i šire strah od migranata. Vizualno se prikazuje muškarce sa

noževima i sjekirama u ruci, grupe ljudi, fotografije nasilja ili tučnjave među grupama ljudi. (Dragovoljac 1)

Primjer prikaza doseljavanja izbjeglica i migranata kao prijetnje kulturi, tekst je portala Hrvatskog kulturnog vijeća „Pametna multikulturalnost“ koji navodi:

„Ekonomski migranti s istoka koji su nahrupili u Europu predstavljaju veliku opasnost. Nažalost i u Hrvatskoj imamo one koji više žele živjeti s islamistima nego s katolicima jer su kako oni kažu katolici zatucani i nisu otvoreni za sve narode, rase i vjere. (...) Zapitajmo se je li ovo tek početak i što možemo očekivati u skoroj budućnosti. U islamskim zemljama ženama su zabranjene mnoge stvari (pravo glasa, vožnja automobila i sl.) kao što su neke i izričito propisane (pokrivanje tijela i lica itd.). Želimo li i mi takvo društvo u kojem će žene biti bez gotovo ikakvih prava? Svi oni koji podržavaju dolazak islamista i ulazak u našu državu te zagovaraju multi-kulti društvo su ili dobro plaćeni za to ili pak žive u zabludi. Ni u kojem slučaju nije potrebno da naša djeca ispred svojih domova, na igralištu ili putu do škole budu taoci nekih čudnih molitvenih rituala.“ (HKV 2)

Tekst „Tiha invazija na Europu“ istoga portala u sličnom je tonu:

„Grčki junaci izišli su iz Trojanskog konja tek nakon što je dovučen u prostor grada Troje, a iz današnjeg islamskog Trojanskog konja izišlo ih je u prostor Eurpe njih u ogromnom broju - u milijunima. (...) Kao što su velikosrpski teroristi ulaskom u Hrvatsku i BiH, odmah počeli spaljivati i rušiti ponajprije crkve, samostane, potom i džamije, rušili groblja, stare objekte kulture – zapravo uništavan je povijesni identitet jednog naroda. U Europi će se na svakom koraku rušiti europski kršćanski identitet. Tragedija cijeloj Europi tek slijedi, domaće stanovništvo neće se smjeti okupiti ni u crkvama, ni na bilo kojim humanističkim institucijama, divlje zvijeri ekstremnog islamizma, ne priznaju čovjeka, ne priznaju humanizam, ne priznaju živote djece – i svi će se kajati na svoj način što su to dopustili, ali svima će biti kasno.“ (HKV 4)

Ovakva je retorika ponekad upotpunjena i **strahom od ekonomske prijetnje od migracija**, pa tako Hrvatska čista stranka prava na svojoj stranici navodi:

„HČSP UPOZORAVA da to nikako ne može ispasti dobro jer ilegalni migranti ne poznaju hrvatski jezik, nemaju odgovarajuće dokumente ili ih uopće nemaju iz dobro nam znanih razloga pa se u evidenciji vode kao da su bez zanimanja, tu su ogromne kulturološke i vjerske razlike te nepripremljenost njihovih žena za tržište rada. HČSP postavlja pitanje koliko nas ta integracija i edukacija ilegalnih migranata koji to nisu bude koštala, a dobro znamo da to sve budu platili hrvatski porezni obveznici. Znači

Hrvatska (vladajući) im budu pružili sve što treba kako bi se dodvorili EU, a za uzvrat upravo ti ilegalni migranti u skorije vrijeme budu krenuli destabilizirati Hrvatsku našu kulturu, vjeru i na kraju obitelji čemu itekako mogu svjedočiti Francuska, Švedska i Njemačka. HČSP se tome oštro protivi i poziva Hrvate na veliki oprez i odupiranje tom suludom naumu vladajućih. Na samom kraju osobe s azilom izjednačene su s hrvatskim državljanima, imaju jednaka prava na tržištu rada i u HZZ-u, kao i na sve pripadajuće naknade što se nikako ne može tolerirati dok naši nezaposleni i umirovljenici kopaju po smeću, a hrvatski branitelji i njihove obitelji su obespravljene.“
(HČPS3)

Teorije urote o namjernom useljavanju migranata u Europu prisutne su u nekoliko (pronađenih) slučajeva. Tako, na primjer, u tekstu na blogu Homuniza „Marakeš – zlokobna globalistička skica za migracijski pakao“ navodi se sljedeće:

„Taj Marakeš je mjesto gdje se od nacija zatražilo da se odreknu svojeg suvereniteta, slobode i ideniteta. To je najopasniji sporazum koji su osmislili UN birokrati. To je u globalistički masterplan da se migraciju učini jednostavnijom. Puno, puno jednostavnijom. Ne radi se tu o migraciji koju bi se moglo odobriti kao potrebnom: recimo diplomiranog kompjuteraša sa sveučilišta u Cluj Napoca (Rumunjska) sa svojim znanjem programiranja u Pythonu... Ne, ne... mislimo na vrstu migracije koje se većina od nas užasava: horde većinom neobrazovanih, često kriminalnih devijanata, vojnosposobnih muškaraca koji dolaze u civilizirane nacije iz svojih značajno manje civiliziranih država. U najmanju ruku dolaze da preoptereće našu infrastrukturu i iskoriste naše predarežljive sustave socijalne skrbi, a u najgorem slučaju da nas unište iznutra.“ (Homunizam)

U tekstu portala Hrvatski fokus „Kršćanofobija - krvava ideologija islamista“ migracije u Europu prikazuju se kao plan islamista:

„Ljudski rod ne pamti toliku vjersku mržnju, kakvu danas svijetom širi, i kakvom žive suvremeni muslimani. Mržnja pred kojom gore i u pepelu nestaju crkve, a kršćani u krvi leže mrtvi ili u bolovima jauču i umiru. Crkve postaju ruševine i mjesta odstrjela kršćana u kojima teku rijeke krvi nedužnih vjernika. Islamisti sve čine, pred očima trilog i raspadajućeg, nemoralnog i bezbožnog, materijalno bogatog i duhovno siromašnog, već poraženog Zapadnog svijeta da kršćane stjeraju u arene i katakombe. I nisu daleko od ostvarenja planskog krvavog cilja. U mnogim gradovima u kršćanskim zemljama koje su migrantskom ili "ekonomskom" invazijom okupirali islamisti, isti oni koji su poubijali kršćane i iščupali im svaki vjernički trag i znak u zemljama iz kojih slobodno bez ikakva otpora nadiru, ruše, ubijaju i osvajaju, kršćani su već stjerani i zatvoreni u

arene i katakombe iz kojih ne smiju izlaziti. Sloboda kretanja im je ograničena, napose po noći i u islamskim kvartovima europskih gradova, svojedobnim oazama islamista u kojima se prave planovi daljnjeg osvajanja i ubijanja.“ (Hrvatski fokus)

Slični postupci prepoznati su i u uređivačkoj politici pojedinih portala, pa su tako urednici portala Dnevno prenijeli priopćenje Koordinacije za integraciji kojom se najavljuje niz javnih događanja u sklopu Tjedana izbjeglica(ma), uz nadnaslov „KATASTROFA“ i naslov „Hrvati stiže Apokalipsa! Dolazi vojska migranata! Priprema se tajni plan za njihov prihvata“ (Dnevno 3)

Istovremeno, jedna marginalna politička stranka aludirala i da će za rješavanje ove situacije biti potrebno nasilje. U priopćenju "HSP poslao poruku iz Rijeke: Dosta je straha od migranata u Gorskom kotaru, tražimo vojsku na granicama!" navodi se sljedeće:

„Slobodno možemo reći da je Gorski kotar pun ilegalnih migranata koji uništavaju sve pred sobom (...) Ovi nasilnici, agresori, ... kako god ih nazvali, do sad su počinili veliku štetu, kako na državnoj, tako i na privatnoj imovini. Tu će štetu netko morati nadoknaditi. (...) I sad jedna metafora. Opet su nam došli neki novi nasilnici, agresori, ... s istoka. Naši sugrađani, bez obzira na političko opredjeljenje, ideologiju i sl. shvaćaju i osjećaju ugroženost svojeg doma i sve nam češće govore da konačno i oni shvaćaju što znači biti ZA DOM – SPREMNI. I baš tako, kao što smo 91. bili primorani braniti svoje DOMOVE, tako smo sve svjesniji da postoji mogućnost da to moramo opet.“ (HSP1)

Osim pripadnika srpske nacionalne manjine, LGBT osoba i izbjeglica te migranata, na nekim od analiziranih stranica uočeno je **targetiranje i drugih skupina, te rasizam i antisemitizam.**

Na primjer, stranica Istinom protiv laži tvrdi da razotkriva „štetno i podlo globalno djelovanje Židova, bilo protiv Hrvata ili protiv čovječanstva u cijelosti.“ Pritom za diskreditaciju Židova koriste kovanice: židocionisti, židobankari, židovski mediji i sl., a često pokušava prikriti to o čemu govori koristeći pojam "cionisti". Antisemitske aluzije na portalu sežu od suptilnih do posve eksplcitinih okrivljavanja. Tako su neki od naslova na ovoj stranici sljedeći:

„12 sotonskih (cionističkih) znakova koji odaju hrvatske političke slugane i veleizdajnike! (Istinom protiv laži 1)

„Cionističke sluge Kolinda i Plenković su nas, kako prošle godine tako i ove na dan najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa, 'počastili' chemtrailsovim nebom – čitaj otrovima koje će Haarp kišom spustiti na zemlju!“ (Istinom protiv laži 2)

„Kolinda laže, Hrvatska će postati hot-spot! Globalni (kom)pakt za migraciju koji su i "hrvatski" židocionisti potpisali, plan je za uništavanje europskih nacionalnih država!“
(Istinom protiv laži 3)

„Muslimani koje vidimo na televiziji su Židovi odjeveni kao muslimani. Oni kleveću Muslimane, šire rasizam i mržnju, sve sa ciljem iniciranja velikog rata između kršćana i Muslimana!“ (Istinom protiv laži 4)

„Narodi, budite se! Soroševi tzv. migranti - teroristi u Europi - zaštićeni su i mogu raditi što ih je volja, a da za to ne snose nikakve posljedice!“ (Istinom protiv laži 5)

*„Ponavljamo: Prestanite nas trovati chemtrailsom, pas vam je *a mater cionističku! Oni nas truju, a zastupnička smeća, tzv. predstavnici naroda, uporno šute!“* (Istinom protiv laži 8)

Forum Stormfront pak ima objavljene direktne pozive na nasilje i vrlo eksplicitni rasizam i seksizam:

"koliko god da je mala drolja, a ova slavonska šta se ušporkala crncem još veća, nije opet prihvatljivo ih masakrirat. da smo u drugačijem poretku, odvelo bi ju se u šumu lipo i nebi se nikad više vratila živa...isto vridi i za muške, masa muškaraca je danas isto zašporkana azijatkinjama, crnkinjama, mutanticama, i kao takvi, nek su muškarci bilci, zaslužuju istu sudbinu." (Stormfront 1)

"Počele humanoidne čimpanze raditi sranja po Hrvatskoj kao što rade svugdje po zapadu, hrvatske drolje se petljaju sa čimpanzama iz Afrike i onda se čude rezultatima. Sada bi neka nadobudna leftardska budaletina rekla da to rade i hrvatski muškarci. Istina, ali kod crnaca i općenito u međurasnim vezama je velika vjerojatnost nasilja nad ženama." (Stormfront 2)

U pravilima za korisnike foruma, nalazi se rečenica: "Bošnjaci su Muslimani, i kao takvi ne smatraju se bijelcima, nego će ih se tretirati kao izdajice svoje rase, kao i sve one koji ih zovu "braćom". Takvi će odmah biti uklonjeni sa SF Hrvatska." (Stormfront 3)

Nadalje, na analiziranim stranicama nađeni su i tekstovi **kojima se napadaju ili ocrnjuju politički neistomišljenici**. Na primjer, portal Dnevno u jednom je od tekstova aludirao da je SDSS inscenirao uništenje svojih vlastitih predizbornih plakata:

“Posljednji u nizu uništenih plakata onaj je u Zagrebu na kojem su osvanule gnjusne poruke mržnje, u kojima se među ostalim poziva i na klanje. Tko je autor tih neumjesnih poruka nije poznato, jer policijski službenici dosada nisu uspjeli detektirati niti jednoga

od tih silnih vandala koji diljem zemlje uništavaju Pupovčeve plakate pa se stoga može postaviti i pitanje, je li doista Hrvatska zemlja vandala koji preziru Srbe, ili je zapravo i to uništavanje plakata dio Pupovčeve kampanje? Je li moguće da netko iz njegovih redova stoji iza tog neumjesnog čina, pitanje je koje ostaje visjeti u zraku, no u kontekstu priče oko Pupovca i načina na koji ovaj vješto skreće pažnju na sebe, valja podsjetiti i na napad kojega je svojedobno jedan građanin izveo, gađajući Pupovca kriškom limuna na zagrebačkoj tržnici Dolac.” (Dnevno 2)

Portal Kamenjar je u jednom tekstu optužio, bez argumentacije i dokaza, aktiviste za ljudska prava za klevetu i obmanjivanje:

"Uostalom, neka Pusić i Teršelič postave svoj spomenik „ustaškim žrtvama“, tko im brani, tim prije jer primaju enormne donacije od Republike Hrvatske i drugih, pretežno i nažalost za navodno iznošenje laži, obmana i kleveta." (Kamenjar 1)

U tekstu na istom portalu pod nazivom "I Vrdoljakov 'General' dočekan na (Draškovićev) 'nož', iako je vrhunski hrvatski film" snažno se reagira na filmsku kritiku Jurice Pavičića:

"A jadni i jalni „filmski kritičar“, koji se i sam okušao i okušava nešto napraviti i u tom svijetu, ali kako je čovjek navodno nedarovit to mu nikako ne polazi za rukom, onda se nastoji probiti u svijet s kojim nema veze obmanama, lažima, klevetama i svime drugome što u to ide. Taj njegov stil pisanja prati i manja skupinama njegovih istomišljenika, dobro raspoređenih po medijima, a koji, ako malo bolje analizirate, cijeli život pišu, nagrađuju, zarađuju i uzdižu jedan drugoga. (...) Na ovaj način Pavičić već na startu želi eliminirati iznimno dobar i kvalitetan hrvatski film, ali, sve po Goebbelsovoj propagandi („Nećete uspjeti ukoliko neprestano ne ponavljate laži“), koju je očito usavršio, osobito, kao što jednom reče Jakov Sedlar dok je navodno „derao kozu“ po brdima oko Splita. Stoga bi najbolje bilo jednom člankopiscu da ne zagađuje prostor i da se „pokrije preko glave“ da ne ispadne da ga hrani, plaća i potiče srpski, četnički lobi." (Kamenjar 2)

Hrvatska čista stranka prava objavila je fotografije pojedinaca koje naziva „hrvatski Juda“, „Antihrvatska austrijska falanga“ i „Izvori' antihrvatske falange“. (HČSP1)

Autohtona – Hrvatska stranka prava pak u samom programu navodi na koji način bi postupala s neistomišljenicima:

"Uvest ćemo zakonsku obvezu dostojanstvenog odnosa prema Hrvatskom barjaku, grbu i himni. Osobe koje rade protiv nacionalnih interesa bit će potjerane iz Hrvatske i izgubit će državljanstvo."

"Ukinut ćemo financiranje raznih LGBT i drugih udruga koje rade na razaranju Hrvatskih obitelji i naroda." i

"Prekinut ćemo financirati Srpsko narodno vijeće." (A-HSP 1)

Na stranici udruge Vigilare pronađene su objave kojima se napada se udruge koje se zalažu za LGBT prava, kao što je to u priopćenju "Obrana nadbiskupa Hranića obrana je institucije obitelji" u kojem se, između ostalog, navodi:

"Agresivne političke manjine instrumenaliziraju homoseksualce i koriste ih kao smokvin list za svoje društveno revolucionarne svrhe. Činjenica je da svojim javnim djelovanjem – devijantnim i vulgarnim ponašanjem te seksualnim razvratom – homoseksualni („gay“) pokret konstantno provocira javnost, izaziva sablazan i čini vizualno nasilje nad građanima, posebno djecom." (Vigilare 3)

Portal Hrvatskoga kulturnog vijeća optužuju je u jednom od objavljenih tekstova ljevičare za seksualne nastranosti:

„Da ne bude zabune: svi ljevičari su komunisti i svi se trebaju stidjeti te gluposti. Trikovi maškaranja u liberale, regionalce, socijaldemokrate ili „progresivne“ obične su laži, uvredljive zdravom razumu. Jer, da kojom nesrećom dođu na vlast, morali bi se baviti i drugim stvarima osim spolnih nastranosti i subverzivnih kazališnih predstava, a to može biti samo komunizam.“ (HKV 5)

Na nekim je od analiziranih stranica **uočeno negiranje i umanjivanje broja žrtava ustaškog režima**. Na primjer, komentar na portalu Kamenjar pod nazivom „Spomenik žrtvama Holokausta ne dopada se notornim provokatorima" navodi:

"Međutim, tek je nedavno dokazano da to nije istina, da to uopće nije ta lokomotiva i da nema nikakve veze s ustaškim logorom Danica, za koji su „povjesničari“ i pojedini „akademici“ pisali da je u tom prvom ustaškom logoru pobijeno oko 30 tisuća ljudi, pa 10 tisuća, da bi se sad zaustavili na svega (slovom i brojkom) tri, ali ni za njih nema valjanih dokaza! Pored toga, prvi ustaški logor uopće se ne nalazi na mjestu gdje je on stvarno postojao, ali to „antifašiste“ ni malo ne smeta, a niti ne dolaze u Koprivnici da se barem „pomole“ za ta tri (koja ne postoje)." (Kamenjar 1)

Pronađeno je i nekoliko primjera umanjivanja broja žrtava koncentracijskog logora Jasenovac. Na portalu Zdrug prenosi se priopćenje Hrvatskog društva povjesničara "Rudolf Horvat" u kojem se, među ostalim, navodi:

"Stoga se s pravom pitamo koji su to točno ideološki stavovi koje zastupa takva vlast, takvo ministarstvo, takav ministar i takva javna institucija – Spomen-područje Jasenovac. Zastrašujuća je činjenica da ovakvo obećanje u praksi znači potpunu likvidaciju znanosti zahvaljujući kojoj Spomen-područje Jasenovac još uvijek ustraje u tvrdnji da poslijeratni logor Jasenovac nikada nije postojao te uporno krivotvori popis navodnih jasenovačkih žrtava unatoč svim dokazima koje je naša udruga predstavila javnosti posljednjih godina. Obećanje bilo kojega političara da nekakvih „ideoloških promjena“ neće biti u praksi znači održavanje statusa quo koji je zacementiran u bivšoj državi u kojoj je upravo jasenovački mit postao glavnom batinom po hrvatskim glavama." (Zdrug 3)

Također, Hrvatsko društvo povjesničara „Rudolf Horvat“ na svojoj stranici višestruko umanjuje broj žrtava ustaških koncentracijskih logora Jasenovac i Stara Gradiška u Drugom svjetskom ratu, pa tako u objavi pod naslovom „Popisi jasenovačkih žrtava“ navodi da je broj žrtava u Jasenovcu 7133 osoba, a u Staroj Gradiški 2825 osoba. (HDP „Rudolf Horvat“ 1)

Revizionističke stavove i netočne „informacije“ o Jasenovcu je objavio i portal 7dnevno:

"Kako je ekonomija Jasenovac postala logor Jasenovac? Nakon što su talijanski fašisti u kamionima dovezli četnike i partizane da pokolju Hrvate u Prijedoru, njemački nacisti nisu dopustili takvo širenje talijanske kontrole, sve do Save, pa je uslijedila njemačka intervencija na Kozari i u Podkozarju. U Mlaki, Jablancu, Jastrebarskom i Jasenovcu formirani su prihvatni centri za (uglavnom srpske) izbjeglice, uključujući napuštenu djecu, koju su četnici i partizani junački prepustili neprijatelju. U prihvat i zbrinjavanje napuštene djece uključile su se institucije NDH, Crkva u Hrvata i Crveni križ. Da se to umanjuje, sve zasluge pripisane su zaista nesebičnoj humanitarki Diani Budisavljević, Austrijanki udatoj za domaćeg kirurga. Većina djece udomljena je u obiteljima Zagreba i drugih mjesta, dok su bolesna djeca ostala u domovima i bolnicama, u nemogućim ratnim uvjetima, kada su harale zarazne bolesti i epidemije svih vrsta. Odmah do njemačkog vojnog garnizona kod Jasenovca, koji je štitiio pripadnu dionicu željezničke pruge, formirano je prihvatilište za izbjeglice, koje se s vremenom transformiralo u logor. Preuzimao je ratne zarobljenike i osuđene kriminalce, pristizali su i politički protivnici njemačkog nacizma, kao i oni hrvatski političari koji su nacistima rekli Ne. Odlukom najviših struktura Trećeg Reicha, njemački vojni garnizon kod Jasenovca, zajedno s izbjegličkim kampom, dobiva pravo formiranja radnog logora. Jasenovac je bio jugoslavenski logor, na polovici pruge od Zagreba prema Beogradu." (7DNEVNO 2)

Slično je i s portalo Tjedno:

"Od 18.600 uznika radnoga logora Jasenovac, 1360 ih je na ušću Une u Savu ondje i umrlo. Prirodnom smrću, od teških oboljenja ili od posljedica najtežih kazni logorske uprave! Ova, arhivskim dokumentima potkrijepljena tvrdnja dr. Stjepana Razuma, te svjedoka logorskoga ustaše Barbarića zbacila je Hrvatima iz duše desetljećima zatomičavan teški kamen laži i krivotvorina o 700.000 ljudskih žrtava radnoga logora Jasenovac i hrvatskoj genocidnoj prirodi. Odjeci minuloga tjedna predstavljene knjige od 500 stranica „Razotkrivena jasenovačka laž“ autora akademika dr. Josipa Pečarića i dr. Stjepana Razuma još se uvijek ne stišavaju. Riječ je, dakle, o konačno srušenu a uporno građenu polustoljetnom četničko-komunističkom mitu i nametnutoj ispovjedaonici cijeloga hrvatskoga naroda. I dok se reakcije iz susjedne, neprijateljske i vojno poražene Srbije još uvijek očekuju..." (Tjedno 1)

Glas koncila negira postojanje, odnosno svrhu ustaških logora za djecu u Sisku i Jastrebarskom u tekstu „UZ NEISTINE IZREČENE NA KOMEMORACIJI U SISKU Antičestitka za Dan neovisnosti“:

„Naime, gnjusna je laž da je u Sisku bio »najveći i najzloglasniji dječji logor« jer postoje i vjerodostojni crkveni dokumenti koji dokazuju da su i u Sisku i u Jastrebarskom bila prihvatilišta u koju su smještena tzv. »kozaračka djeca«, a to su bili domovi u kojima se sve činilo da se spasi život te djece, od kojih su brojna podlegla bolestima, neishranjenosti i iscrpljenosti.“ (Glas koncila 1)

Umanjivanje i negiranje zločina iz Drugog svjetskog rata prisutno je i na portalu Projekt Velebit:

"Povijesne krivotvorine u cilju klevetanja hrvatskoga naroda, sramoćenja i stvaranja kompleksa kolektivne krivnje: NDH je bila zločinačka država; Ustaški pokret je fašistički i zločinački; Jasenovac i ostali lokaliteti sustavnih likvidacija tzv. ustaških zločina, a koji se stavljaju na teret hrvatskom narodu. Ove kvalifikacije o razdoblju NDH-a i ustaškom pokretu, a zapravo javne presude temelje se na 'suđenju' koje je bilo politički diktirano, a znanstveno jednostrano i selektivno interpretirano. Radi se o historiografiji koja se temelji na jugoslavenskim i komunističkim gremijima koji su imali politički interes u cijelosti kompromitirati drugu stranu iz razdoblja Drugog svjetskog rata, a u cilju eliminiranja političke konkurencije s učinkom koji traje do današnjih dana. Svaki sud, formalni, javni ili znanstveni mora imati sudjelovanje dvije strane – obrane i optužbe, argumenata za i protiv. U ovom slučaju toga nije bilo. Stoga se aktualni sudovi o tome temelje na krivotvorinama i političkim manipulacijama, te ih stoga treba poništiti i pozvati na vjerodostojni povijesni i nepristrani sud." (Projekt Velebit)

Uz povijesni revizionizam i umanjivanje ili negiranje zločina ustaškog režima, uočeni su i tekstovi **kojima se afirmira ustaška simbolika, a posebice pozdrav „Za dom spremni“:**

Tako stranica Istinom protiv laži već u naslovu jednog od tekstova „Odvjetnik Mate Knezović veleposlaniku SAD u Hrvatskoj: 'Tko je Vas postavio kao suca u našim razmiricama, svađama i sukobima? Jeste li vi došli baviti se razvojem odnosa između SAD-a i RH ili presuđivati među nama? Za dom spremni!“ prenosi taj pozdrav, a u tekstu se navodi:

„(...) Ispričajte se nama, potomcima hrabrih ljudi, neustrašivih vojnika, potomcima naših kraljeva, knezova, Zrinskih i Frankopana, Jelačića i Zadre. Oprostite ćemo vam od srca. Ako li se ne ispričate bit će te poželjni među raskolnicima, komunistima, velikosrbima, lažnim antifašistima, pljačkašima ovog naroda i sličnim bezdušnim naizgled ljudima, a u biti ruinama bez vjere i domovine. Odluka je na vama! Na kraju vas pozdravljam jednim od hrvatskih pozdrava: ZA DOM – SPREMNI!“ (Istinom protiv laži 7)

Portal Hrvatsko nebo objavio je intervju sa savjetnikom Predsjednice RH Antom Deurom, koji na pitanje „Je li za vas osobno prihvatljiv pozdrav Za dom spremni?“ odgovara:

„Pozdrav 'Za dom spremni' koristio se u NDH i o tome nema spora. Ali isto tako on je korišten i u Domovinskom ratu i brojni mladići domoljubi ginuli su uz njega. Koristili su se njime dragovoljci pripadnici vojne postrojbe HOS-a i on je kao takav službeno registriran na grbu HOS-a, i to u vrijeme Račanove vlade. Ne možemo i ne smijemo i nećemo ignorirati činjenicu da je oslobađajući Hrvatsku od velikosrpske agresije poginulo čak 700 dragovoljaca HOS-a. Dakle, pozdrav 'Za dom spremni' u kontekstu Domovinskog rata i postrojbi HOS-a mi je prihvatljiv.“ (Hrvatsko nebo)

Isti je portal objavio i pjesmu Marie Dubravac pod nazivom „Hrvatsko moja“:

„Hrvatsko moja kuda te vodi

Onaj što krivim putima hodi?

Onaj tko stijegu okreće leđa

Kog 'Za Dom spremni' boli i vrijeđa?

Onaj ko'm tvoje mrsko je mlijeko,

Koj' danas laže što j' jučer reko.“ (Hrvatsko nebo 6)

Afirmiranju pozdrava Za dom spremni doprinosi se i u razgovoru s Damirom Markušom Kutinom objavljenom na portalu Hrvatskog kulturog vijeća naslovljenom „Hrvati, ugasište televizor, upalite pamet, samo jednu domovinu imamo“:

„Na sudu sam obranio pozdrav Za dom spremni u sastavu naše postrojbe, jer, koja su dva najljepša pozdrava? Hvaljen Isus i Marija i Za Dom spremni. Što ima ljepše, nego biti za Dom spreman, poginut, život dati? Nastali smo u Domovinskom ratu i ponosan sam na oznaku HOS-a. Nikad je se ne ću odreći. Time bi pljunuo na sve poginule i nestale suborce, koji su život časno dali. Za Hrvatsku. Pod tom oznakom.“ (HKV 1)

Portal Zdrug u objavi naslovljenoj "Dan državnosti" na kojoj je prenesen video pod nazivom "Moj dida i ja - Zagora", a tekst je: "Svatko ima svoj kutak koji naziva Domovinom. Komadić raja u Zagori (s Thompsonom). ZDS" (ZDRUG 2)

Autohtona – Hrvatska stranka prava također promovira "Za dom spremni", pa tako u programu navodi: "Uvest ćemo redovno služenje vojnog roka, a pozdrav 'Za dom spremni' će biti obavezan vojnički pozdrav, a zatražiti ratnu odštetu od Srbije." (A-HSP 1)

Ni Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske ne vidi ništa sporno u tom pozdravu. U tekstu „Srećom, vremenom su evoluirali. Prije nekoliko desetaka godina maturante bi ubijali bez suđenja. Najradije bi i danas!“ navode:

„Neshvatljivo je da današnje vlasti kriminaliziraju i procesuiraju pozdrav i obilježja pod kojim se branila Hrvatska u Domovinskom ratu, te povijesni grb sa prvim početnim bijelim poljem koji je bio prvi službeni grb samostalne Republike Hrvatske. (...) Za Hrvatsku Uvijek, Za Dom Spremni!“ (BDSH 2)

Hrvatska čista stranka prava afirmira ne samo simbole ustaškog režima, nego i samu Nezavisnu državu Hrvatsku:

"HČSP dostojno obilježio 10.04.: NDH su Hrvati skupo i preskupo platili, osobito nakon njezinoga pada kada su zločinačke horde poubijale razoružanu hrvatsku vojsku i narod. Upravo zbog tih ogromnih žrtava koje su pale za našu Državu, nitko tko sebe smatra Hrvatom nema se pravo odricati Nezavisne države Hrvatske. Te silne žrtve nisu samo žrtve uspostave NDH nego su i kamen temeljac naše državnosti koja je isto tako na izdisaju, te nas zadužuju da se i dalje bezkompromisno borimo za našu domovinu, vraćanje suvereniteta, nezavisnosti te probedbu Lustracije i naravno izlazak Hrvatske iz EU." (HČSP 2)

Osim ovoga, u smislu povijesnog revizionizma, zamijećen je i tekst povodom obilježavanja Dana antifašističke borbe na portalu Desno:

"Dana 22. lipnja 1941. godine u Brezovici kod Siska nije bilo nikakve borbe protiv fašizma, nije bilo nikakvog odreda, niti je bilo ičega što bi današnja Hrvatska trebala vrednovati, a kamoli uspostavljati kao simbolički temelj državnosti. Sve ovo je, usprkos zaprekama, dokazala historiografija, pa je potpuno neprihvatljivo na državnoj razini ustrajati na tome. (...) Ta skupina komunista, kao i cijeli pokret nastao na toj političkoj paradigmi po svojim posljedicama bio je izrazito zločinački prema hrvatskom narodu. On je tada označavao borbu protiv uspostavljene hrvatske države, a ne protiv navodnog fašizma, a služio je, usprkos osobnom romantizmu pripadnika toga pokreta u dijelovima Hrvatske, kao premosnica brutalnom i krvoločnom srpskom ustanku protiv NDH, kao i 49 godina kasnije, na potpuno istim vrjednosnim i političkim osnovama, za agresiju na Republiku Hrvatsku. Zato je nama potpuno neprihvatljivo uzdizanje toga antihrvatskog, anticivilizacijskog i terorističkog čina u vrhunsku simboličku vrjednotu hrvatskog naroda. Taj čin smatramo teškim posrnućem u svakom pogledu i aktom izdaje temeljnih načela na kojima počiva hrvatska državnost. Zbog toga pozivamo hrvatski narod na svekoliki otpor takvoj moralnoj uzurpaciji naše državnosti i teškoj, višeznačnoj i razornoj povijesnoj krivotvorini. Obvezujemo se pred hrvatskim narodom ostvariti uvjete i moć s kojom ćemo te i slične prevare trajno ukloniti iz života i sjećanja našega naroda." (Desno 1)

Summary in English

V. Description of media landscape in Croatia

The Croatian media landscape is characterized by “strong commercial television providers, a print sector trying to adapt to the digital ecology, and a vibrant mix of traditional and alternative online websites”.²¹ There are three media sectors - public (that includes HINA and HRT), commercial (radio, TV, newspapers, portals) and a “third sector” (non profit, independent or community media).²²

Traditionally, TV was the most frequent and most trusted media source, but lately the online media and social networks are the on raise – “Internet penetration in Croatia is now over 90% and this growing connectedness is also reflected in smartphone use – 76% use the device for news weekly.”²³

Online news portal are most commonly accessed by network search engines (52.9 percent), direct portal port entry (45 percent) and Facebook (41.9 percent).²⁴

The most read internet portal is Index.hr, that is digitally born, not related to press - it is in the top 5 sites in Croatia, and number one in news portals²⁵. Other most read portals are the ones connected to press - daily tabloid extension *24sata.hr* (owned by Styria Digital), the most popular non-tabloid daily *Jutarnji list* (owned by Hanza Media) and *Večernji list* (owned by Styria Digital) and then other born digital portals like *Net.hr* (owned by Telegram Media Group) and *T-portal* (owned by T-HT).²⁶ While these media in Croatia continue to hold the top reader and most popular ones year by year, a number of right-wing portals are also proving popular.²⁷ Also, recent research shows that the most read news content on online portals is local news²⁸

²¹ Digital News Report 2019, Croatia, available at:

<http://www.digitalnewsreport.org/survey/2019/croatia-2019/>

²² Radni materijali za raspravu o medijskoj politici Republike Hrvatske 2015–2020, Prvi dio, Nacionalni izvještaj o medijima, available at: <https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/NAJNOVIJE%20NOVOSTI/Radni%20materijali%20-%20Izvjestaj%20-%20Uvod%20i%20mapa%20dokumenta.pdf>

²³ See footnote 1

²⁴ Analiza tržišta elektroničkih publikacija, Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb 2017, available at: <https://www.e-mediji.hr/hr/pruzatelji-medijskih-usluga/istrazivanja-i-analize/objavljena-analiza-trzista-elektronickih-publikacija/>

²⁵ Alexa top sites Croatia, available at: <https://www.alexa.com/topsites/countries/HR>

²⁶ See footnote 4

²⁷ Digital News Report 2018, available at: <http://www.digitalnewsreport.org/survey/2018/croatia-2018/>

²⁸ See footnote 4

while more recently specialised portals which are tailored to the certain profile of the readers are having higher audience share and more influence. The data also shows trends in using social media as a portal for entry into a variety of content, including online portals, but also the phenomenon of disinformation and hate speech. Therefore, the recommendation from Joint International Mission (JIM) on Press Freedom in Croatia in 2018 states that “The Electronic Media Council should be more active in cases where electronic media are not respecting professional standards, especially in cases of use of hate language in local media (local TV channels) reparation of a media strategy for Croatia with active work and feedbacks from all media players”.²⁹ Also, in this report is stated that one of the main topics during the JIM visit to Croatia was “a perceived rise in nationalist, and even historical-revisionist, sentiment in the public discourse. This was provoked in particular by extremist factions within HDZ and also by some ultra-nationalist politicians. To a certain extent, this sentiment reflects the fact that attitudes toward the country’s history –both, its role during World War II and its communist past within the former Yugoslavia –still polarize the Croatian population. According to several journalists the JIM met, hate speech is on the rise again, especially against members of minorities or diversity groups in the society.”³⁰

Regarding media freedoms in Croatia, according to the World Press Freedom Index 2019, Croatia is in 64th place³¹ due to both the growing involvement of public authorities in the work of public media and attacks on and intimidation of journalists, especially those who investigate controversial subjects such as war crimes, organised crime and corruption³².

In 2016, following an official visit to Croatia, the Council of Europe Commissioner for Human Rights expressed concerns related to the media freedoms in Croatia - about the inadequate response by the authorities to the reported cases of physical attacks, death threats and intimidation against journalists. The Commissioner urged the authorities to ensure that pluralism of the public media service and the independence of the broadcast regulator, key elements for media pluralism and freedom of the media, are preserved and protected.³³

²⁹ Press freedom in Croatia: Hate speech and Hope for change Report on the January 2018 Joint International Mission (JIM), available at: <http://seemo.org/assets/pdf/Croatia-Report-final%203152018.pdf>

³⁰ Ibid

³¹ Reporters Without Borders, available at: <https://rsf.org/en/croatia>

³² Human Rights In Croatia: Overview Of 2018, available at: http://www.kucaljudskihprava.hr/wp-content/uploads/2019/06/KLJP_GI_eng_web1.pdf

³³ Available at: <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/croatia-high-time-to-create-a-tolerant-and-inclusive-society>

The occurrence of hate speech in public discourse has negatively impacted the freedom of expression in Croatia in 2018, especially racist hate speech directed against the Serbs, LGBT persons and the Roma, to which the European Commission against Racism and Intolerance drew attention in its report on Croatia published in May.³⁴

When it comes to the regulation and self-regulation, the Croatian Journalists Associations' Ethical Council is the only one self-regulator of media space in Croatia, which has the power to reprimand or sanction a member of the CJA according to Article 9 of its Rules of procedure.³⁵ Following the hearing and voting, in milder cases the Ethical Council may reprimand a journalist, reminding him of his obligations and the duty to comply with ethical and professional standards. In more difficult cases a severe reprimand warning him of seriously violating ethical and professional standard is given, whereas in the most severe cases when violations of the Journalists Code of Honor seriously compromise the dignity of the profession the Council brings a decision on exclusion from CJA. On the latter, the Council is obliged to inform the Executive Board, the Central Committee of the CJA and the CJA administrative staff.³⁶

Among its decisions from 2016-2018, there are 27 cases of violation of article 13 of the Journalists Code of Honor, concerning discrimination and hate speech, of 137 cases of violation the Code in total.³⁷

A regulatory body in the area of electronic media is The Electronic Media Council managed by the Electronic Media Agency. Regulation of digital content is defined in Law on Electronic Media and indirectly by Penal Code.

According to Article 24 of the Electronic Media Act³⁸ "the audiovisual or radio programmes shall in particular broadcast truthful information, respect human dignity and human rights and fundamental freedoms and contribute to the respect of other people's opinions and beliefs, as well as contribute to the free forming of opinions, versatile and objective informing of listeners and viewers, and to their education and entertainment(...)".

³⁴ ECRI Report on Croatia (fifth monitoring cycle), 2018, dostupno na: <https://rm.coe.int/fifth-report-on-croatia/16808b57be>

³⁵ Croatian Journalist Association, Rules of Procedure, 9 May 2017, available at: <https://www.hnd.hr/dokument>

³⁶ Ibid

³⁷ Croatian Journalist Association, Conclusions of Journalists Ethical Council, available at: <https://www.hnd.hr/zakljucci-novinarskog-vijeca-casti>

³⁸ Electronic Media Act (OG 153/09, 84/11, 94/13,136/13)

The Penal Code of the Republic of Croatia, in the part defining criminal offenses against honor and reputation, relating to insult, embezzlement and defamation in Articles 147, 148 and 149, introduces punishment for the commission of these offenses using the "computerized system or network ". Article 325 defines public incitement to violence and hatred that can be committed in print, on radio, on television, and on "computer system or network".³⁹

The Electronic Media Council is authorized, under Article 76 of the Electronic Media Act, to decide on temporary or permanent termination of a concession if it establishes that a media service provider publishes audiovisual or radio programs contrary to Article 12 of the Electronic Media Act which stipulates that "in audio and/or audiovisual services it shall be prohibited to promote, favour the promotion of and spreading of hatred or discrimination based on race or ethnic affiliation or colour, gender, language, religion, political or other belief, national or social origin, property, trade union membership, education, social status, marital or family status, age, health condition, disability, genetic heritage, native identity, expression or sexual orientation, as well as anti-Semitism and xenophobia, ideas of the fascist, nationalist, communist and other totalitarian regimes."⁴⁰

In 2017., the Electronic Media Council has received 37 complaints regarding hate speech and 3 cases were forwarded to Croatian Journalists Association and one to the State Attorney.⁴¹ Over the past year, the Electronic Media Council considered 36 cases of violations of article 12, paragraph 2 of the Electronic Media Act, of which it only pursued one. After the decision to ban six local television stations, which carried the contentious program from broadcasting one TV show that contained hate speech directed against migrants, members of the Council received letters containing death threats.⁴²

The Agency of Electronic Media maintains the Register of Electronic Publications pursuant to Article 80 of the Electronic Media Act, which obliges natural and legal persons to enroll in the Register of Electronic Publishing Providers.

According to the provisions of the Electronic Media Act, the Electronic Media Council shall enter electronic publications in the Register of providers of media services, electronic publications and non-profit media service providers, electronic publications and non-profit audiovisual and / or radio program producers.

³⁹ Penal Code of the Republic of Croatia (OG 125/11)

⁴⁰ Ibid

⁴¹ Vijeće za elektroničke medije, available at: <https://www.aem.hr/vijece/>

⁴² See footnote 12

Electronic publications represent “editorially formatted program contents that are published daily or periodically via the internet by providers of electronic publications for the purpose of public information and education.” Prior to the first publication of an electronic publication, a physical and legal person must file a registration for the Register of Electronic Publishing Providers led by the Council for Electronic Media.

In the year 2019 a total of 357 electronic publications were enrolled in the Book of Electronic Publications Providers.

Considering media ownership patterns, there is a lack of transparency in data collection and regulation. The obligation to report ownership information to the Media Act or the Electronic Media Council (Electronic Media Act) lies with media outlets themselves and it is not clear from the Law which body is competent to oversee the implementation of the provisions. Information about ownership is not easily accessible and the recommendation from JIM is: “Legal measures providing for transparency of media ownership must be updated to ensure a sufficient framework for monitoring and compliance”.⁴³

⁴³ See footnote 9

VI. Overview of the web pages analysed

The analysis included 28 problematic web pages, of which 18 portals – HOP - Independent News Portal, Velebit Project, Daily, New World Order, Kamenjar, Truth Against False Hate Speech, Croatian Sky, Cannery, Croatian Cultural Council Portal, Dragovoljac - Newsletter of Croatian War Veterans of the Republic of Croatia, ZDRUG - Political Portal, Voice of the Council, Freedom - Independent Media Portal, 7 Daily, Croatian Focus, Laudato TV, Weekly and Narod.hr (HOP - nezavisni news portal, Projekt Velebit, Dnevno, Novi svjetski poredak, Kamenjar, Istinom protiv laži – ne govoru mržnje, Hrvatsko nebo, Konzerva, Portal Hrvatskog kulturnog vijeća, Dragovoljac - Glasilo hrvatskih branitelja ratnih veterana RH, ZDRUG - politički portal, Glas Koncila, Sloboda - nezavisni medijski portal, 7 dnevno, Hrvatski fokus, Laudato TV, Tjedno i Narod.hr).

Out of the 18 portals mentioned, only 6 of them were registered in the Book of Electronic Media maintained by the Electronic Media Council. (I acknowledge, Daily, Portal of the Croatian Cultural Council, 7 daily, Weekly and Narod.hr). For these portals, it is therefore possible to check the ownership, editorial information and the provisions of the Electronic Media Council may apply to the aforementioned electronic portals.

Although there is an obligation under the Media Act and the Electronic Media Act to submit ownership information, the responsibility for submitting this information lies with the media itself, and is not from the Act clear which authority is responsible for overseeing the implementation of the provisions. Ownership information is not easily trackable and widely available.

Analyzed portals mainly write and transmit articles from other media. Also, all the analyzed portal publish columns or some form of expressing their own views and comments. Such texts are signed mostly by pseudonyms or just the name of the portal, while some of them also include the names of the authors and have permanent authors of the columnists.

Of the analyzed portals, measures by regulators and self-regulators have been given to only one journalist of the Weekly (Tjedno), by the Croatian Journalists Association for violating several articles of the Croatian Journalists' Code of Honor, including Article 13, which deals with discrimination and respect for fundamental human rights and freedoms, and the principle of equality for all citizens.

The dynamics of publishing articles on the analyzed portals is different, and consequently the readership. Most of the analyzed portals publish articles that they write or transmit from other portals daily or several times a day, for example, the Croatian weekly (Hrvatski tjednik)

publishes articles several times a week, for example portals published by associations such as Truth against lies (Istinom protiv laži) or Dragovoljac - Newsletter of Croatian War Veterans veterans of the Republic of Croatia publish articles several times a month.

The readership of the portal was analyzed by collecting data from the Alexa rank relating to the ranking of the most visited pages in Croatia, and for portals for which no information was found on the ranking of the most visited pages in the country, the data on the «Alexa global rating» page were compared. According to these data, Narod.hr ranks 13th out of all Croatian web sites in the ranking. The following is Kamenjar.com ranked 26th of all Croatian web sites. After it, the next most visited portal is Dnevno.hr, in 58th place. The next place on the ranking is 7 days (7 dnevno), at 484th place. It is followed by the New World Order (Novi svjetski poredak) portal at 2566th place, followed by the Laudato.hr portal at 3935th, and other portals whose rank is higher than 5-thousandth, and up to the portal whose rank is on the most visited portals in the country is not expressed because it exceeds 4 digits.

The attendance and readership of the portal are also indicated by user comments on them. Of the portals analyzed, only four of them - Truth Against Lies (Istinom protiv laži), HOP, Voice of the Council (Glas koncila) and the New World Order (Novi svjetski poredak) - have no ability to comment by users. Other sites either use the social network Facebook or Disqus, or have their own system, such as Laudato or Weekly (Tjedno). Hate speech was noticed in some comments during the analysis, for example on the Freedom (Sloboda) portal.

In addition, the analysis included seven web pages - one of which is the association's web site, one of informal citizens' initiatives and five pages of political parties, and two blogs - Homunism (Homunizam) and Croatia Rediviva and one forum - Storm Front.

VII. Conclusion

This analysis was conducted by the study of texts and other content on the analyzed websites. As it is visible, it is not quantitative, nor is it aimed at hate speech, discriminatory and inflammatory speech in a comprehensive way. The aim of this analysis is primarily to create a basis for tracking potentially problematic pages for future researchers and to outline the direction for some future, more exhaustive, analyzes. In this regard, approach was to see the basic lines of discourse about particular minority groups and the interpretation of history on the web sites analyzed.

This analysis has shown that problematic content deals with the Serbian national minority, LGBT people, refugees and migrants, and there are also cases in which overt racism and anti-Semitism have been detected. In addition, cases of diminishing or denying the crimes of the Ustasha regime and affirmation of the symbols of the Ustasha were noticed.